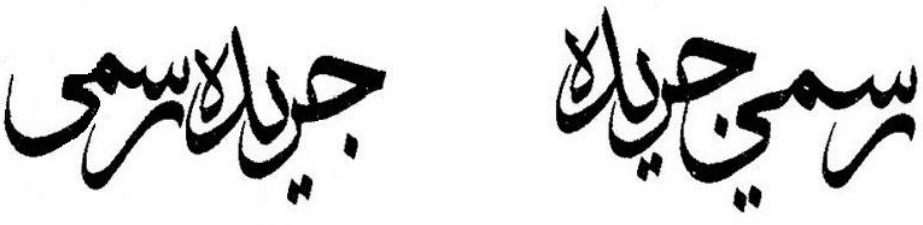
د افغانستان اسلامي امارت
د عدليې وزارت


رسمي جريده

جريدهٔ رسمی

د خوراکي توکو، درملو او روغتیايي محصولاتو د قاچاق د مخنیوي قانون

قانون جلوگیری از قاچاق مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی

د خپرېدو نېټه: د ۱۴۴۷ هـ.ق کال د صفرالمظفر د مياشتې (۲۲)
د ۱۴۰۴ هـ.ش کال د زمري د مياشتې (۲۵)
پرله پسې نمبر (۱۴۷۲)

تاریخ نشر: (۲۲) صفرالمظفر سال ۱۴۴۷ هـ.ق
(۲۵) اسد سال ۱۴۰۴ هـ.ش
نمبر مسلسل (۱۴۷۲)

په دې ګڼه کې لاندې تقنيني سند چاپ شوی دی:

د خوراکي توکــو، درملــو او روغتيــايي محصــولاتو د قاچــاق د مخنيــوي قانون (۱-۸۲) مخه.

د امتياز خاوند:	د عدليې وزارت
مسئول چلوونکی:	مولوي محمد افضل (احمد) ۰۷۷۳۲۶۲۰۲۸
مرستيال:	مولوي عبدالحق (صديقي) ۰۷۶۷۶۸۰۴۶۱
مدير: محمد جان رسولي:	۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰
وېب سايټ:	www.moj.gov.af

قيمت اين شماره (به اساس قرارداد): (۴۰) افغانی

تيراژ چاپ: (۱۰۰۰۰) جلد

تعداد صفحات بشمول پشتی: (۸۶) صفحه

مطبعه چاپ کننده: (بهير)

آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، ناحيه ششم – غرب قصر دارالامان.

رسمي جريده

(۱۴۰۴/۵/۲۵-۱۴۴۷/۲/۲۲) پرله پسې نمبر (۱۴۷۲)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم

الحمد لله رب العٰلمين والصلٰوة والسلام على سيد المرسلين و على آله واصحابه اجمعين.

د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د قاچاق د مخنيوي قانون د انفاذ په هکله د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى فرمان

گڼه: (۲۴)

نېټه: ۱۴۴۶/۱۱/۲۷ هـ.ق

لومړۍ ماده:

د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د قاچاق د مخنيوي قانون په (۱) مقدمه، (۴) بابونو، (۳) فصلونو او (۳۴) مادو کې توشېح کوم.

دوهمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ او د يادقانون له متن سره يو ځای دې په

فرمان عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى در مورد انفاذ قانون جلوگيری از قاچاق مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی

شماره: (۲۴)

تاريخ: ۱۴۴۶/۱۱/۲۷ هـ.ق

مادۀ اول:

قانون جلوگيری از قاچاق مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی را در (۱) مقدمه، (۴) باب، (۳) فصل و (۳۴) مادۀ توشيح می‌نمايم.

مادۀ دوم:

اين فرمان از تاريخ توشيح نافذ و يکجا با متن قانون مذکور در جريدۀ رسمی

رسمي جريده کې خپور شي.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

اميرالمؤمنين شيخ القرآن والحديث

مولوي هبة الله اخندزاده

نشر گردد.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

اميرالمؤمنين شيخ القرآن والحديث

مولوی هبة الله اخندزاده

فهرست مندرجات

کتاب

قانون جلوگیری از قاچاق مواد غذایی،

ادویه و محصولات صحی

مقدمه

ماده	عنوان	صفحه
مادۀ اول:	مراد از اصول و قوانین	۷
مادۀ دوم:	اصطلاحات	۸
مادۀ سوم:	مراجع تطبیق	۱۳
مادۀ چهارم:	ساحۀ تطبیق	۱۴
مادۀ پنجم:	نام اختصاری	۱۵

باب اول

وظایف و مکلفیت های وزارت ها

مادۀ ششم:	وظایف و مکلفیت های وزارت صحت عامه	۱۶
مادۀ هفتم:	احکام در رابطه به ادویه و محصولات صحی	۲۱
مادۀ هشتم:	وظایف و مکلفیت های وزارت مالیه	۲۲
مادۀ نهم:	وظایف و مکلفیت های وزارت زراعت	۲۶
مادۀ دهم:	وظایف و مکلفیت های وزارت صنعت و تجارت	۳۰
مادۀ یازدهم:	مکلفیت های ستره محکمه	۳۱
مادۀ دوازدهم:	وظایف و مکلفیت های ریاست عمومی استخبارات	۳۲
مادۀ سیزدهم:	وظایف و مکلفیت های وزارت امور داخله	۳۳
مادۀ چهاردهم:	وظایف و مکلفیت های وزارت دفاع	۳۶

مادۀ پانزدهم: مکلفیت شاروالی ها.....۳۷
مادۀ شانزدهم: وظایف و مکلفیت های وزارت اطلاعات و فرهنگ..۳۸

باب دوم

مکلفیت‌های شرکت‌ها و مؤسسات

فصل اول

مکلفیت های شرکت ها

مادۀ هفدهم: مکلفیت های شرکت های وارداتی و متشبث ادویه..۴۰
مادۀ هجدهم: مکلفیت های شرکت های ترانسپورتی هوایی و زمینـــی، اشخاص و کارکنان.....۴۶

فصل دوم

مکلفیت های مؤسسات

مادۀ نزدهم: مؤسسات داخلی و بین المللی.....۴۸

فصل سوم

مکلفیت های طبیبان و اشخاص

مادۀ بیستم: مکلفیت های طبیبان طب سنتی.....۵۲
مادۀ بیست و یکم: احکام مربوط به اشخاص.....۵۳

باب سوم

منع و تعزیر

مادۀ بیست و دوم: فعالیت بدون جواز.....۵۶
مادۀ بیست و سوم: تعزیر در رابطه به فعالیت کنندگان بـــدون جـــواز یـــا اجازه نامۀ رسمی.....۵۷

مادۀ بیست و چهارم: تعزیر در رابطه به تخلفات شرکت های وارد کننده..۵۸

باب چهارم

احکام متفرقه

مادۀ بیست و پنجم: ایجاد، ترکیت و احکام مربوط به هیئت کاری.....۷۲
مادۀ بیست و ششم: حصول اطمینان از اعتبار جوازنامه.....۷۴
مادۀ بیست و هفتم: عدم جبران خسارت.....۷۵
مادۀ بیست و هشتم: احکام مربوط به ادویۀ و مواد غذایی تولیدی.....۷۶
مادۀ بیست و نهم: احکام تعزیری مربوط به قاچاقچیان.....۷۷
مادۀ سی‌ام: ترتیب و ارسال دوسیه های قاچاق در راه های رسمی و غیررسمی.....۷۹
مادۀ سی و یکم: هماهنگی و همکاری میان ادارات مربوط.....۷۹
مادۀ سی و دوم: تدوین طرزالعمل ها.....۸۰
مادۀ سی و سوم: تعدیل یا لغو.....۸۱
مادۀ سی و چهارم: انفاذ و نشر.....۸۱

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم[۱]

الحمد لله رب العٰلمين والصلٰوة والسلام على سيد المرسلين و على آله واصحابه اجمعين.[۲]

د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د قاچاق د مخنيوي د قانون کتاب	**کتاب قانون جلوگیری از قاچاق مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی**
د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د قاچاق د مخنيوي قانون پر يوه مقدمه، څلورو بابونو، درېيو فصلونو او څلور دېرشو مادو مشتمل دی.	**قانون جلوگیری از قاچاق مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی بر یک مقدمه، چهار باب، سه فصل و سی و چهار ماده مشتمل می‌باشد.**

(۱) ابتدأ الكتاب بالبسملة أولا، ثم ثنى بالحمدلة اقتداء بالكتاب العزيز المستفتح هكذا، وعملا بقوله - عليه الصلٰوة والسلام -: «كل أمر ذي بال لا يبدأ فيه بذكر الله وبسم الله الرحمن الرحيم فهو أقطع.» رواه الحافظ عبد القادر الرهاوي في أربعينه: وفي رواية أبي داود والنسائي: «كل كلام لا يبدأ فيه بالحمد لله فهو أجذم» وفي رواية ابن ماجه: «كل أمر ذي بال لم يبدأ فيه بالحمد لله فهو أقطع» ورواه أبو عوانة وابن حبان في صحيحيهما. (البناية شرح الهداية(ج۱ص ۱۰۵) الناشر: دار الكتب العلمية - بيروت، لبنان.

(۲) ذكروا أن من الواجب على مصنف كتاب، او مؤلف رسالة ثلاثة أشياء: وهي البسملة، والحمدلة، الصلٰوة. (عمدة القاري شرح صحيح البخاري ج ۱ ص ۷۷) [الرشيدية].

- وختمنا بالصلوة على النبي صلى الله عليه وسلم تيمناً و لما ورد في ذلک. (الفتاوى تنقيح الحامدية ج۱ ص ۳) [امير حمزه].

مقدمه

مقدمه، له اصولو او قوانينو څخه مراد، اصطلاحګانو، د تطبيق مراجعو، د تطبيق ساحې او لنډ نوم پر مادو باندې مشتمله ده.

له اصولو او قوانينو څخه مراد لومړی ماده:

په دې قانون کې له اصولو او قوانينو څخه مراد هغه اصول او قوانين دي چې د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى لهخوا تأييد يا توشيح شوي وي.[۳]

مقدمه

مقدمه، بر مواد مراد از اصول و قوانين، اصطلاحات، مراجع تطبيق، ساحۀ تطبيق و نام اختصاری مشتمل می‌باشد.

مراد از اصول و قوانين

مادۀ اول:

مراد از اصول و قوانين در اين قانون، اصول و قوانينی است که از طرف عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى تأييد يا توشيح شده باشد.[۳]

(۳) وكذلك إن أمروهم بشيء لا يدرون أينتفعون به أم لا، فعليهم أن يطيعوه، لأن فرضية الطاعة ثابتة بنص مقطوع به وما تردد لهم من الرأي في أن ما أمر به منتفع أو غير منتفع به لا يصلح معارضا للنص المقطوع [شرح السير الكبير ج ۱ ص : ١٦٥ الناشر: الشركة الشرقية للإعلانات].

- مطلب طاعة الإمام واجبة قوله (أمر السلطان إنما ينفذ) أي يتبع ولا تجوز مخالفته .[رد المحتار على الدر المختار ج ٥ص ٤٢٢، الناشر: دار الفكر للطباعة والنشر].

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة اه [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢ . دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت].

- أنهم صرحوا أن المباح في نفسه قد يصير حرامًا من حكم الأمير من جهة أن الله أمر بطاعتهم، فقال: {أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} فحينئذٍ لو رأى الأمير أن يمنع الناس عن أكل شيءٍ لمصلحةٍ بدت له، يجب عليهم أن لا يأكلوه، ويحرم عليهم. [فيض الباري على صحيح البخاري ج ٢ ص ۴۰۸ الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

- وَظَاهِرُ كَلَامِهِمْ هَاهُنَا أَنَّ السِّيَاسَةَ هِيَ فِعْلُ شَيْءٍ مِنْ الْحَاكِمِ لِمَصْلَحَةٍ يَرَاهَا، وَإِنْ لَمْ يَرِدْ بِذَلِكَ الْفِعْلِ دَلِيلٌ جُزْئِيٌّ. [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري ج٥ص ١١].

اصطلاحګاني

دوهمه ماده:

په دې قانون کې راتلونکې اصطلاحګاني، لاندې معناګاني افاده کوي:[۴]

۱- قاچاق: هر هغه انساني، حيواني او کرنيز درمل، روغتيايي محصولات او خوراکي توکي دي چې د اسلامي امارت له اجازې پرته افغانستان ته وارد او يا ورڅخه صادريږي.

۲- غيررسمي واردات: هغه خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات دي چې د اسلامي امارت له اجازې پرته افغانستان ته واردېږي.

۳- رسمي غير اصولي واردات: هغه قاچاقي مالونه دي چې ګمرکي پراوونه يې سرته رسېدلي وي او بيلتي (د انتقالولو سندونه) ولري، خو

اصطلاحات

مادۀ دوم:

اصطلاحات آتی در این قانون، معانی ذیل را افاده می‌کند:[۴]

۱- قاچاق: هر آن ادویۀ انسانی، حیوانی و زراعتی، محصولات صحی و مواد غذایی است که بدون اجازۀ امارت اسلامی به افغانستان وارد و یا از آن صادر می‌شود.

۲- واردات غیررسمی: مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی‌ای است که بدون اجازۀ امارت اسلامی به افغانستان وارد می‌شود.

۳- واردات رسمی غیراصولی: اموال قاچاقی‌ای است که مراحل گمرکی آن تکمیل شده باشد و بیلتی (اسناد انتقال) داشته باشد، مگر

(٤) فلا نزاع في أن لكل قوم من العلماء اصطلاحات مخصوصة يستعملونها في معان مخصوصة إما لأنهم نقلوها بحسب عرفهم إلى تلك المعاني أو لأنهم استعملوها فيها على سبيل التجوز ثم صار المجاز شائعا .المحصول للرازي (ج ٤ص ٤٥٢) الناشر: مؤسسة الرسالة.

- لا مشاحة في الاصطلاح بل تخطئة المرء في اصطلاحه بعيدة عن الصواب . {مرقاة المفاتيح شرح مشكاة المصابيح (ج ١ص ١٣}.

واردوونکی يې د عامې روغتيا او کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارتونو او نورو اړوندو ادارو اجازه‌ليک ونه‌لري او هغه اصول چې د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالی له‌خوا تأييد يا توشيح شوي وي، په پام کې نه وي نيولي.

۴- مشروط مجاز خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات: هغه خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات دي چې واردول او صادرول يې د اسلامي امارت اجازې ته اړتيا ولري.

۵- غير مجاز خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات: هغه خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات دي چې صادرول، واردول او ټرانزيټ يې د اسلامي امارت د اجازې او اصول په نظر کې نيولو سره سم منع ګرځول شوی وي.

٦- ممنوعه خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات: هغه توکي، درمل او روغتيايي محصولات دي

واردکنندۀ آن اجازه‌نامۀ وزارت‌های صحت عامه، زراعت، آبیاری و مالداری و سایر ادارات مربوط را نداشته باشد و اصولی را که از طرف عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی تأیید یا توشیح شده باشد، در نظر نگرفته باشد.

۴- مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی مجاز مشروط: مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی است که وارد کردن و صادر کردن آنها نیاز به اجازۀ امارت اسلامی داشته باشد.

۵- مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی غیرمجاز: مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی‌ای است که صادر کردن، وارد کردن و ترانزیت آنها بانظرداشت اجازه و اصول امارت اسلامی ممنوع گردانیده شده باشد.

٦- مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی ممنوعه: مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی‌ای است که تولید

چې توليدول، صـــادرول، واردول او حمل او نقل (ټرانزيټ) يې د شريعت د حکمونو پر اساس، ممنوع ګرځول شوی وي.

۷- **ګمرکي قلمرو**: د افغانستان له ټولو پولو څخه عبارت دی، چېرتـــه چې ګمرکي اصول د تطبيق وړ وي.

۸- **رسمي لاره**: هغه لاره ده چـــې هلته فعال ګمرکي واحدونه موجـــود وي او لـــه هغـــې څخـــه واردات او صادرات کېږي.

۹- **غير رسمي لاره**: هغه لاره يـــا ساحه ده چې د ګمرک کارکوونکي پکې شتون ونه لري.

۱۰- **خوراکي توکي**: د خوراک او څښاک ټول هغه تـــوکي دي چـــې انسان او حيوان يې د بدن د ودې او قوت د تأمين د منبع په توګه کاروي.

۱۱- **درمل (انساني، حيواني او نباتي درمل)**: هر هغه ماده چې د ناروغۍ د مخنيوي، تشخيص، درملنې او تسکين لپاره کارول کېـــږي او د انســـان او حيوان د غړو په جوړښت يا فعاليـــت

کردن، صادر کردن، وارد کـــردن و حمل و نقل (ترانزیت) آنها بر اساس احکام شریعت، ممنوع گردانیده شده باشد.

۷- **قلمرو گمرکی**: عبارت از تمـــام سرحدات افغانستان است، جایی که اصول گمرکی قابل تطبیق باشد.

۸- **راه رسمی**: مسیری است که در آنجا واحدهای گمرکی فعال موجود باشـــد و از آن واردات و صـــادرات صورت می‌گیرد.

۹- **راه غیررسمی**: راه یا ســـاحه‌ای است که کارکنـــان گمـــرک در آن حضور نداشته باشند.

۱۰- **مواد غـــذایی**: تمـــام مـــواد خوراکی و آشامیدنی است که انسان و حیوان آنرا به عنوان منبـــع تـــأمین رشد و قوت بدن استفاده می‌کنند.

۱۱- **ادویه (ادویهٔ انسانی، حیوانی و نباتی)**: هـــر مـــاده‌ای کـــه بـــرای جلـــوگیری، تشـــخیص، تـــداوی و تسکین مرض استفاده می‌شـــود و در ساختار یا فعالیت اعضای انســـان و

اغېزه کوي يا د بدن غير عادي فعاليت اصلاح کوي.

۱۲- روغتيايي محصولات: طبي لوازم او تجهيزات، طبي خوراکي توکي، درملېز توکي، درملېز خوراکي محصولات، ريجنټونه (هغه کيمياوي مواد دي چې د تعامل يا معاينې لپاره کارېږي) لابراتواري توکي او نور روغتيايي توکي دي چې چارې يې د عامې روغتيا اوکرنې، اوبولګولو او مالداری وزارتونو له خوا تنظيمېږي.

۱۳- اجازه‌ليک (ثبت شوې پروفورمه او يا د محصول د ثبت تصديق پاڼه): هغه سند دی چې د عامې روغتيا او کرنې، اوبولګولو او مالداری وزارتونو له خوا صادرېږي او پر اساس يې افغانستان ته خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات واردېږي.

۱۴- ارفان درمل: هغه ځانګړي درمل دي چې د نادرو ناروغيو د درملنې، مخنيوي او تشخيص په موخه

حيوان تأثير می‌گذارد يا فعاليت غيرعادی بدن را اصلاح می‌کند.

۱۲- محصولات صحی: لوازم و تجهيزات طبی، مواد غذايی طبی، مواد دوايی، محصولات خوراکی دوايی، ريجينت‌ها(مواد کيمياوی است که برای تعامل يا معاينه استفاده می‌شود)، مواد لابراتواری و ساير مواد صحی است که امور آن از طرف وزارت‌های صحت عامه و زراعت، آبياری و مالداری تنظيم می‌شود.

۱۳- اجازه‌نامه (پروفورمۀ ثبت شده و يا تصديق‌نامۀ ثبت محصول): سندی است که از طرف وزارت‌های صحت عامه و زراعت، آبياری و مالداری صادر می‌شود و براساس آن مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی به افغانستان وارد می‌شود.

۱۴- ادويۀ ارفان: ادويۀ مخصوصی- ای است که به منظور تداوی، جلوګيری و تشخيص امراض نادر

کارول کېږي او له توليدوونکو او يا واردوونکو سره يې د واردولو او توليدولو علاقه کمه او د عامې روغتيا او کرنې، اوبولګولو او مالداری وزارتونو په سپارښتنه په معين وخت او معينه اندازه توليد او واردېږي.

۱۵- کرنيز درمل: هغه کيمياوي زهري او غير زهري مرکبات دي چې د کرنې په برخه کې د نباتاتو د ودې، حاصل زياتولو، د ناروغيو او آفتونو د مخنيوي او د زيان رسوونکو نباتاتو د له منځه وړلو لپاره کارول کېږي.

۱۶- درملیز مرکزونه: هغه تشبثات دي چې د درملو او روغتيايې محصولاتو توليد، توريد، صدور، ساتنه، توزيع او خرڅلاو کوي او د فعاليت جوازليک يې د عامې روغتيا او کرنې، اوبولګولو او مالداری له وزارتونو څخه ترلاسه کړی وي.

۱۷- د خوراکي توکو مرکزونه: هغه تشبثات دي چې د خوراکي توکو توليد، توريد، صدور، ساتنه، توزيع او خرڅلاو کوي.

استفاده می‌شود و علاقهٔ وارد کردن و تولید کردن آن نزد تولیدکنندگان و واردکنندگان کم باشد و به سفارش وزارت‌های صحت عامه و زراعت، آبیاری و مالداری در وقت معین و به مقدار معین تولید و وارد می‌شود.

۱۵- ادویهٔ زراعتی: مرکبات کیمیاوی زهری و غیرزهری‌ای است که در بخش زراعت برای رشد نباتات، افزایش حاصل، جلوگیری از امراض و آفات و محو نباتات مضر استفاده می‌شود.

۱۶- مراکز دوایی: تشبثاتی‌ای است که تولید، توزید، صدور، نگهداری، توزیع و فروش ادویه و محصولات صحی را انجام می‌دهد و جوازنامهٔ فعالیت آنرا از وزارت های صحت عامه و زراعت، آبیاری و مالداری دریافت کرده باشد.

۱۷- مراکز مواد غذایی: تشبثاتی‌ای است که تولید، توزید، صدور، نگهداری، توزیع و فروش مواد غذایی را انجام می‌دهد.

۱۸- دودیز محصولات: هغه محصولات دي چې د یوناني درملتونونو د مرجع سندونو، علمي او تجربوي شواهدو پر اساس په یوناني درملتونونو کې د یو یا څو طبیعي محصولاتو په کارولو سره د لا ښې استفادې وړ کړئي او د طبیبانو لهخوا د ناروغیو د درملنې او د افرادو د روغتیا د ښهوالي لپاره تجویز کېږي.

۱۸- محصولات سنتی: محصولاتی است که بر اساس اسناد مرجع دواخانه های یونانی، شواهد علمی و تجربوی با استعمال یک یا چند محصول طبیعی در دواخانه‌های یونانی، قابل استفادۀ بهتر می‌گردد و از طرف طبیبان برای تداوی امراض و بهبود صحت افراد، تجویز می‌شود.

د تطبیق مراجع

درېیمه ماده:

د عامې روغتیا، مالیې، کرنې، اوبولګولو او مالداری، کورنیو چارو، دفاع، صنعت او سوداګری او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارتونه، ستره محکمه، د استخباراتو لوی ریاست او د چارو د ادارې د ښاروالیو د انسجام لوی ریاست د دې قانون د تطبیق مراجع دي.[۵]

مراجع تطبیق

مادۀ سوم:

وزارت های صحت عامه، مالیه، زراعت، آبیاری و مالداری، امور داخله، دفاع، صنعت و تجارت و اطلاعات و فرهنگ، ستره محکمه، ریاست عمومی استخبارات و ریاست عمومی انسجام شاروالی‌های ادارۀ امور، مراجع تطبیق این قانون می‌باشند.[۵]

(۵) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد

د تطبيق ساحه

ځلورمه ماده:

(۱) دغه قانون، د افغانستان په قلمرو کې پر هغو مراجعو او افرادو د تطبیق وړ دی چې د خوراکي توکو، درملو او روغتیايي محصولاتو په قاچاق کې ښکېل وي. [۶]

(۲) دغه قانون، د خوراکي توکو، درملو او روغتیايي محصولاتو توريدي شرکتونه، هوايي او ځمکني ترانسپورتي شرکتونه، داخلي او نړيوال

ساحهٔ تطبیق

مادهٔ چهارم:

(۱) این قانون، در قلمرو افغانستان بر مراجع و افرادی قابل تطبیق است که در قاچاق مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی دخیل باشند.[۶]

(۲) این قانون، بر شرکت‌های توریدی مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی، شرکت‌های ترانسپورتی هوایی و زمینی، مؤسسات

یکون بالواسطة کأن یقلد السلطان انسانا عملا ویفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مکتبه حقانیه، بشاور.

- لما کان الملك لا یستطیع إقامة هذه المصالح کلها بنفسه وجب أن یکون له بإزاء کل حاجة أعوان ، ومن شرط الأعوان الأمانة والقدرة علی إقامة ما أمروا به وانقیادهم للملك والنصح له ظاهرا أو باطنا [حجة الله البالغة ج ۱ص ۹۸]داراحیاء علوم الدین .

- وأما وزارة التنفیذ فحکمها أضعف وشروطها أقل؛ لأن النظر فیها مقصور علی رأي الإمام وتدبیره، وهذا الوزیر وسط بینه وبین الرعایا والولاة یؤدي عنه ما أمر، وینفذ عنه ما ذکر، ویمضي ما حکم . [الأحکام السلطانیة للماوردي (ص: ٥٦] الناشر: دار الحدیث - القاهرة

(٦) وصرح الإمام الزیلعي في شرح الکنز بأن للإمام ولایة عامة وله أن یتصرف في مصالح المسلمین . [البحر الرائق شرح کنز الدقائق ومنحة الخالق وتکملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الکتاب الإسلامي.

- وظاهر کلامهم هاهنا أن السیاسة هي فعل شيء من الحاکم لمصلحة یراها، وإن لم یرد بذلك الفعل دلیل جزئي.[البحر الرائق شرح کنز الدقائق ومنحة الخالق وتکملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الکتاب الإسلامي.

- واعلم أن التوسعة علی الحکام في الأحکام السیاسیة لیس مخالفا للشرع، بل تشهد له الأدلة المتقدمة، وتشهد له أیضا القواعد الشرعیة . [معین الحکام فیما یتردد بین الخصمین من الأحکام (ص: ١٧٦] الناشر: دار الفکر.

مؤسسات، د درملو او روغتیايي محصولاتو تجویز کوونکي، د دودیز طب مرکزونه او طبیبان او له جواز پرته واردوونکو باندې د تطبیق وړ دی.(۷)

داخلی و بین‌المللی، تجویزکنندگان ادویه و محصولات صحی، مراکز طب سنتی و طبیبان و واردکنندگان بدون جواز قابل تطبیق می‌باشد.(۷)

لنډ نوم

پنځمه ماده:

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت له دې وروسته په دې قانون کې د کرنې وزارت په نوم یادېږي. (۸)

نام اختصاری

مادۀ پنجم:

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری منبعد در این قانون به نام وزارت زراعت یاد می‌شود.(۸)

(۷) المرجع السابق.

(۸) فلا نزاع في أن لكل قوم من العلماء اصطلاحات مخصوصة يستعملونها في معان مخصوصة إما لأنهم نقلوها بحسب عرفهم إلى تلك المعاني أو لأنهم استعملوها فيها على سبيل التجوز ثم صار المجاز شائعا .المحصول للرازي (ج ٤ص ٤٥٢) الناشر: مؤسسة الرسالة.

- لا مشاحة في الاصطلاح بل تخطئة المرء في اصطلاحه بعيدة عن الصواب . {مرقاة المفاتيح شرح مشكاة المصابيح (ج ١ص ١٣}.

لومړی باب
د وزارتونو وظيفې او مکلفيتونه

د عامې روغتيا وزارت وظيفې او مکلفيتونه

شپږمه ماده:

(۱) د عامې روغتيا وزارت لاندې وظيفې او مکلفيتونه لري: [۹]

۱- د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو ټولو تأسيساتو ته د فعاليت جواز ورکول.

باب اول
وظایف و مکلفیت‌های وزارت‌ها

وظایف و مکلفیت‌های وزارت صحت عامه

مادۀ ششم:

(۱) وزارت صحت عامه دارای وظایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:[۹]

۱- اعطای جواز فعالیت به تمام تأسیسات مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی.

(۹) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج١ ص ٢٠٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

۲- د خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د بهرنیو کارخونو او په دوی پورې د اړوندو خوراکي او درملیزو توکو ثبتول.

۳- د وارداتي خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو له کیفیت، اغیزمنتوب او خوندیتوب څخه د ډاډ ترلاسه کول.

۴- د تولیدي کارخونو او وارداتي شرکتونو له خوا د سپارل شویو سندونو د کره توب څخه ډاډ ترلاسه کول.

۵- د ثبت شویو خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د نوملړ برابرول او د اداري د ویب پاڼې له لارې یې خپرول.

٦- د بهرنیو کارخونو او اړوندو خوراکي او درملیزو توکو د ثبت د مودې وخت غزول او یا نوی وخت ورکول.

۷- د اداري د اصولو او مقرراتو په رڼا کې د خوراکي توکو او درملو د ثبت او بازار موندنې په بدل کې د

۲- ثبت کارخانه‌های خارجی مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی و مواد غذایی و دوایی مربوط به آنها.

۳- حصول اطمینان از کیفیت، مؤثریت و مصونیت مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی وارداتی.

۴- حصول اطمینان از موثق بودن اسناد سپرده شده از طرف کارخانه‌های تولیدی و شرکت‌های وارداتی.

۵- ترتیب فهرست مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی ثبت شده و نشر آن از طریق وب‌سایت اداره.

٦- تمدید مدت زمان ثبت کارخانه‌های خارجی و مواد غذایی و دوایی مربوط و یا دادن مدت جدید به آنها.

۷- دریافت مبلغ (فیس) معین مربوط در بدل ثبت و بازاریابی مواد غذایی و ادویه در روشنی

اړوند معين مبلغ (فيس) ترلاسه کول.

۸- د عامې روغتيا وزارت د کيفيت د کنټرول لابراتوار له‌خوا د توريد شـــويو خوراکي توکو، درملـــو او روغتيـــايي محصولاتو معياري کيفيت معلومول.

۹- د کيفيت د کنټرول پـــه موخـــه د عامې روغتيا وزارت د اصولو په رڼا کې د خوراکي توکو، درملو او روغتيـــايي محصـــولاتو د نمـــونې اخيســـتل او د کيفيت د کنټرول لابراتـــوار تـــه يـــې استول.

۱۰- د اړوندو سندونو په رڼا کـــې د توليدي او وارداتي شرکتونو له اړخـــه د توليد شويو او وارد شويو درمليـــزو او روغتيايي محصولاتو د خرڅلاو، بيو او نرخونو ټاکل.

۱۱- د کيفيت د تثبيت په موخـــه پـــه بازارونو کې د موجوده خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو نمونې او اړوند معلومات راټولول.

۱۲- په عامې روغتيـــا وزارت کـــې د وارداتي شرکتونو د ټولـــو زېرمتونونـــو (ګدامونو) ثبتول.

اصول و مقررات اداره.

۸- معلوم کردن کيفيت معياری مواد غذايی، ادويه و محصولات صـــحی توريد شـــده، از طـــرف لابراتـــوار کنترول کيفيت وزارت صحت عامه.

۹- اخـــذ نمونـــۀ مـــواد غـــذايی، ادويـــه و محصـــولات صـــحی بـــه منظـــور کنتـــرول کيفيـــت در روشنی اصول وزارت صحت عامه و ارسال آن بـــه لابراتـــوار کنتـــرول کيفيت.

۱۰- تعيين قيمت ها و نـــرخ هـــای فروش محصولات دوايـــی و صـــحی توليد شـــده و وارد شـــده، توســـط شرکت‌های توليـــدی و وارداتـــی در روشنی اسناد مربوط.

۱۱- به منظـــور تثبيـــت کيفيـــت، جمع‌آوری نمونه‌ها و معلومات مربوط مواد غذايی، ادويـــه و محصـــولات صحی موجود در بازارها.

۱۲- ثبت تمام ذخاير (گدام‌هـــای) شـــرکت‌هـــای وارداتـــی در وزارت صحت عامه.

۱۳- له امنیتي څانګو سره په همغږۍ کې محکمو ته د سرغړوونکو معرفي کول.

۱۴- د اړینو ارفان درملو د نوملړ برابرول او د اړتیا په صورت کې یې نوي کول او د نومورو درملو د واردولو په موخه یې وارداتي شرکتونه په ګوته کول او د واردولو سپارښتنه ورته کول.

۱۵- د ډاکترانو له خوا د شفري او قیدي نسخو د لیکلو او غیر مجازو درملو له تجویز څخه مخنیوی کول.

۱۶- د درملو د علمي نوم او په کمپیوټري ډول د نسخو په لیکلو سره له ناوړې استفادې څخه مخنیوی کول.

۱۷- خپلې چارې د درملو د مجاز لیست په اساس عیارول.

۱۸- درملیزو مارکیټونو ته له اړتیا پرته د درملیزو محصولاتو د داخلېدو د مخنیوي په موخه له اړتیا سره سم د درملو د مجاز لیست نوي کولو ته

۱۳- معرفی متخلفین به محاکم در هماهنگی با بخش‌های امنیتی.

۱۴- ترتیب فهرست ادویهٔ ضروری اُرفان و در صورت نیاز تجدید آن و به منظور وارد کردن ادویهٔ مذکور مشخص ساختن شرکت های وارداتی آن و سفارش وارد کردن به آنها.

۱۵- جلوگیری از نوشتن نسخه‌های شفری و قیدی و تجویز ادویهٔ غیرمجاز از طرف داکتران.

۱۶- جلوگیری از سوء استفاده با نوشتن نام علمی ادویه و نسخه‌ها به شکل کمپیوتری.

۱۷- تنظیم امور خود بر اساس فهرست مجاز ادویه.

۱۸- به منظور جلوگیری از ورود محصولات دوایی بدون ضرورت به مارکیت‌های دوایی، توجه خاص به تجدید فهرست مجاز ادویه

ځانګړې پاملرنه کول.[۱۰]

(۲) د عامې روغتیا وزارت یوازې د هغو خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو اړوند مکلفیت په غاړه لري چې په اړه یې وار له مخه د وزارت اجازه‌لیک ترلاسه شوی وي.[۱۱]

(۳) هغه درمل او روغتیایي محصولات چې لابراتوار یې د کیفیت پایله منفي ګرځولې وي، د ادارې له اړخه اړوند درملیز توکي او روغتیایي محصولات د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل کېږي.[۱۲]

طبق نیاز.[۱۰]

(۲) وزارت صحت عامه تنها در رابطه به مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی مکلفیت بر عهده دارد که در مورد آن قبلاً اجازه‌نامهٔ وزارت دریافت شده باشد.[۱۱]

(۳) ادویه و محصولات صحی‌ای که لابراتوار نتیجهٔ کیفیت آنرا منفی گردانیده باشد، مواد دوایی و محصولاتی صحی مربوط، مطابق با احکام این قانون از طرف اداره از بین برده می‌شود.[۱۲]

(۱۰) المرجع السابق.

(۱۱) - وأما وزارة التنفيذ فحكمها أضعف وشروطها أقل؛ لأن النظر فيها مقصور على رأي الإمام وتدبيره، وهذا الوزير وسط بينه وبين الرعايا والولاة يؤدي عنه ما أمر، وينفذ عنه ما ذكر، ويمضي ما حكم . [الأحكام السلطانية للماوردي (ص: ٥٦] الناشر: دار الحديث - القاهرة.

- (المادة ٨٢) المعلق بالشرط يجب ثبوته عند ثبوت الشرط . [مجلة الأحكام العدلية (ص: ٢٥] الناشر: نور محمد، كارخانه تجارتِ كتب، آرام باغ، كراتشي.

(١٢) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ١٨٠٠ج ۶ ص: ٥٠] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ٣ ص ١٨٩]الناشر: دارلقلم دمشق.

(۴) هغه خوراکي توکي چې لابراتـــوار يې د کيفيت پايله منفي ګرځـــولې وي، که په نورو برخو کې د استفادې وړ وي اداره د هغې مالک په يادو برخو کې يې په کارولو مکلف کوي او که په نـــورو برخو کې د اســـتفادې وړ نـــه وي، د اداري له اړخه اړونده خوراکي توکي د دې قانون له حکمونو ســـره ســـم لـــه منځه وړل کېږي.(۱۳)

د درملو او روغتيايي محصولاتو اړوند حکمونه

اوومه ماده:

(۱) د درملو او روغتيايي محصولاتو د نرخونو په تعيينولو کې د عامې روغتيـــا وزارت صلاحيت لري.(۱۴)

(۴) مواد غذایی‌ای که لابراتوار نتیجهٔ کیفیت آنرا منفی گردانیده باشد، اگر در دیگر بخش‌ها قابل استفاده باشد؛ اداره، مالک آنرا به اســـتفادهٔ آن در بخش‌های مذکور مکلف می‌کنـــد و اگر در دیگر بخش‌ها قابل اســـتفاده نباشد، مواد غذایی مربوط، مطابق با احکام این قانون از طرف اداره از بین برده می‌شود.(۱۳)

احکام در رابطه بـــه ادویـــه و محصولات صحی

مادهٔ هفتم:

(۱) وزارت صحت عامه در تعيـــين نرخ‌های ادویه و محصولات صـــحی صلاحیت دارد.(۱۴)

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.
- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.
- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج١ ص ٢٠٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

(۱۳) المرجع السابق.

(١٤) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد

(۲) د عامې روغتيا له وزارت پرته نورې اړوندې ادارې د توليـــدي او وارداتـــي شرکتونو له اړخه د توليد شويو او وارد شويو درملیزو او روغتيايي محصولاتو د خرڅلاو بيو په ټاکلو کې د مداخلې حق نه لري.(۱۵)

(۲) بدون وزارت صحت عامه سایر ادارات مربوط حق مداخله در تعیـــین قیمت‌های فروش محصولات دوایی و صحی تولید شـــده و وارد شـــده از طـــرف شـــرکت‌هـــای تولیـــدی و وارداتی را ندارند.(۱۵)

د مـــــالیې وزارت وظیفـــــې او مکلفیتونه

وظایف و مکلفیت‌هـــای وزارت مالیه

اتمه ماده:

(۱) د مالیې وزارت لانـــدې وظیفـــې او مکلفیتونه لري:(۱۶)

مادۀ هشتم:

(۱) وزارت مالیه دارای وظـــایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:(۱۶)

يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج١ ص ٢٠٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

(۱۵) المرجع السابق.

(۱۶) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد

۱- د خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د زېرمه کولو او ساتلو لپاره له داخلي او نړیوالو معیارونو سره سم د معیاري زېرمتونونو جوړول.

۲- د ګمرکي سندونو د پراوونو د سرته رسولو پر مهال، خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو ته په خپلو لومړیتوبونو کې ځای ورکول.

۳-د خوراکي توکو او درملو لپاره په تعرفو بیا بیا کتنه ترڅو صحیح او مجاز تجارت ته زمینه برابره او خلک قاچاق ته اړ نه شي.

۴- د ګمرکونو او نورو اړوندو ادارو ترمنځ ښه همغږي رامنځته کول.

۵- په رسمي لارو نورو هېوادونو ته په

۱- ساخت ذخایر معیاری مطابق با معیارهای داخلی و بین‌المللی برای ذخیره کردن و نگهداری مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی.

۲- حین انجام دادن مراحل اسناد گمرکی، گنجانیدن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی در اولویت‌های خود.

۳- بازنگری مجدد تعرفه‌های مواد غذایی و ادویه تا زمینهٔ تجارت صحیح و مجاز فراهم شود و مردم به قاچاق مجبور نشوند.

۴- ایجاد هماهنگی بهتر میان گمرکات و سایر ادارات مربوط.

۵- جلوگیری از صادرات قاچاقی

يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

کور دننه د تولیدي خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو او خامو توکو په قاچاقي ډول د صادراتو مخنیوی.

(۲) هغه خوراکي توکي، درمل او روغتیایي محصولات چې د عامې روغتیا او کرنې له وزارتونو څخه د توريد اجازه‌لیک ونه لري، د مالیې وزارت يې د ګمرکي محصول په نه اخیستلو مکلف دی.[۱۷]

(۳) د مالیې وزارت مکلف دی، د دې مادې په (۲) فقره کې ذکر شوي خوراکي توکي، درمل او روغتیایي محصولات، د کورنیو چارو وزارت او استخباراتو لوی ریاست د باصلاحیته استازو په شتون کې مولد هېواد ته مسترد او تر سرحدي کرښې پورې دې وځاري.[۱۸]

(۴) هغه مسترد شوي خوراکي توکي، درمل او روغتیایي محصولات چې د عامې روغتیا او کرنې له وزارتونو څخه

مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی تولیدی در داخل کشور و مواد خام از راه‌های رسمی به دیگر کشورها.

(۲) مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی‌ای که از وزارت‌های صحت عامه و زراعت، اجازه‌نامهٔ توريد را نداشته باشد، وزارت مالیه به عدم گرفتن محصول گمرکی آن مکلف است.[۱۷]

(۳) وزارت مالیه مکلف است، مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی مذکور در فقرهٔ (۲) این ماده را در حضور نمایندگان باصلاحیت وزارت امور داخله و ریاست عمومی استخبارات به کشور مولد مسترد و تا خط سرحدی آنرا نظارت نماید.[۱۸]

(۴) مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی مستردشده‌ای که اجازهٔ توريد از وزارت‌های صحت عامه و زراعت

(۱۷) المرجع السابق.
(۱۸) المرجع السابق.

د تورید اجازه ونه لري، په رسمي لارو افغانستان ته د بیا داخلېدو په صورت کې، د مالیې وزارت مسئول دی.(۱۹)

(۵) که په اړونډو ګمرکونو کې د وارد شویو اصولي خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو ساتنه ممکنه نه وي، نو د ګمرکي پراوونو له سرته رسولو وروسته د مالیې وزارت مکلف دی چې یاد توکي د عامې روغتیا او یا کرنې وزارت او همدارنګه د استخباراتو د لوی ریاست او د ولایت د علماوو شورا د باصلاحیته استازو په شتون کې د توریدي شرکتونو معیاري ګودامونو ته انتقال او تر هغه وخته دې قرنطین کړي چې د عامې روغتیا یا

را نداشته باشد، در صورت ورود مجدد از راه‌های رسمی به افغانستان، وزارت مالیه مسئول است.(۱۹)

(۵) هرگاه نگهداری مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی اصولی واردشده، در گمرکات مربوط ممکن نباشد، وزارت مالیه بعد از تکمیل کردن مراحل گمرکی مکلف است که مواد مذکور را در حضور نمایندگان باصلاحیت وزارت صحت عامه و یا زراعت و همچنین ریاست عمومی استخبارات و شورای علمای ولایت به گدام‌های معیاری شرکت‌های توریدی انتقال نماید و تا وقتی قرنطین

(۱۹) عن عبد الله بن عمر، أن رسولَ الله - صلَّى الله عليه وسلم - يقال: "ألا كلُّكم رَاعٍ وكلُّكم مسؤول عن رعِيَّتَه: فالأميرُ الذي على الناسِ راعٍ عليهم وهو مسؤولٌ عنهم، والرجلُ راعٍ على أهلِ بيته وهو مسؤول عنهم، والمرأة راعية على بيت بَعلها وولده وهي مَسؤولة عنهم، والعَبدُ راعٍ على مالِ سيِّده وهو مَسؤولٌ عنهُ؛ فكلكم راعٍ، وكلكم مَسؤول عن رعيته" سنن أبي داود ت الأرنؤوط (ج ٤ص ٥٥٣) الناشر: دار الرسالة العالمية.

- قوله صلى الله عليه وسلم (كلكم راع وكلكم مسؤول عن رعيته) قال العلماء الراعي هو الحافظ المؤتمن الملتزم صلاح ما قام عليه وما هو تحت نظره ففيه أن كل من كان تحت نظره شيء فهو مطالب بالعدل فيه والقيام بمصالحه في دينه ودنياه ومتعلقاته .[شرح النووي على مسلم (ج ١٢ص ٢١٣] الناشر: دار إحياء التراث العربي – بيروت.

- مطلب طاعة الإمام واجبة. (قوله: أمر السلطان إنما ينفذ) أي يتبع ولا تجوز مخالفته. [رد المحتار على الدر المختار ج ٨ص ١٣٢ الرشيدية] .

کرنې له وزارت څخه د کیفیت د کنټرول پایله یې نه وي راغلې او هېڅوک د پایلو له اعلان څخه مخکې د دغه توکو د وېش او خرڅلاو اجازه نه لري.[۲۰]

کند که نتیجهٔ کنترول کیفیت آن از وزارت صحت عامه یا زراعت نیامده باشد و هیچ شخصی قبل از اعلان نتایج، اجازهٔ توزیع و فروش این مواد را ندارد.[۲۰]

د کرنې وزارت وظیفې او مکلفیتونه

وظایف و مکلفیت‌های وزارت زراعت

نهمه ماده:

(۱) د کرنې وزارت لاندې وظیفې او مکلفیتونه لري:[۲۱]

مادهٔ نهم:

(۱) وزارت زراعت دارای وظایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:[۲۱]

(۲۰) وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

(۲۱) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ١٨٠٠ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ٣ ص ١٨٩]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

۱- د وظيفوي صلاحيتونو په رڼا کې د خوراکي توکو، حيواني او کرنيزو درملو له کيفيت، اغېزمنتوب او خوندیتوب څخه د ډاډ ترلاسه کول.

۲- د خوراکي توکو، حيواني او نباتي درملو د واردولو په صورت کې د وړاندې شويو سندونو له کره‌توب څخه د ډاډ ترلاسه کول او له روغتيا او مثمريت څخه يې تصديق کول.

۳- د کرنې وزارت د تشخيص، تجزيې، تحليل او کيفيت د کنټرول لابراتوار له خوا د توريد شويو خوراکي توکو، حيواني او نباتي درملو معياري کيفيت معلومول.

۴- د کيفيت د تثبيت په موخه په بازارونو کې د موجوده خوراکي توکو، حيواني او نباتي درملو نمونې او اړوند معلومات راټولول.

۵- د کرنې په وزارت کې د وارداتي شرکتونو د ټولو زېرمتونونو (ګدامونو) ثبتول.

۱- حصول اطمينان از کيفيت، مؤثريت و مصونيت مواد غذايی و ادويۀ حيوانی و زراعتی، در روشنی صلاحيت‌های وظيفوی.

۲- در صورت وارد کردن مواد غذايی و ادويۀ حيوانی و نباتی، حصول اطمينان از موثق بودن اسناد ارائه شده و تصديق از سلامت و مثمريت آنها.

۳- معلوم کردن کيفيت معياری مواد غذايی و ادويۀ حيوانی و نباتی توريد شده، از طرف لابراتوار تشخيص، تجزيه، تحليل و کنترول کيفيت وزارت زراعت.

۴- به منظور تثبيت کيفيت، جمع‌آوری نمونه‌ها و معلومات مربوط مواد غذايی و ادويۀ حيوانی و نباتی موجود در بازارها.

۵- ثبت تمام ذخاير (گدام‌ها) شرکت‌های وارداتی، در وزارت زراعت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج١ ص ٢٠٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

٦- د توليدي، صادراتي، وارداتـــي او ټرانزيټي کرنيزو او حيـــواني درملـــو او نورو اړوندو توکـــو ثبتـــول او اجـــازه ورکول.

(۲) که د دې مادې په (۱) فقره کـــې ذکر شوي لابراتوار ته د لېـــږل شـــويو خوراکي توکو او حيواني او نباتي درملو د کيفيت پايله منفي وي، نـــو د کرنـــې وزارت يې پـــه اړه د دې قـــانون لـــه حکمونـــو ســـره ســـم اجـــراآت کوي.[۲۲]

(۳) هر هغه نباتي او حيواني محصولات چې نباتي روغتيايي سند (فايتوســـنيټری) او حيواني روغتيايي سند (سنټری) ولري او له معيار سره برابـــر وي، د کرنـــې وزارت مکلف دی چې په اړه يـــې لـــه اصولو سره سم اجراآت وکړي.[۲۳]

(۴) د کرنې وزارت مکلف دی، د ټولو هغو کرنيزو او حيواني توکو په اړه چې افغانســـتان تـــه وارد او يـــا ورځخـــه صادريږي، د ګمرکونـــو رياســـت او د

٦- ثبـــت و اجـــازه دادن ادويـــۀ حيوانی و زراعتی توليدی، صادراتی، وارداتی و ترانزيتی و ســـاير مـــواد مربوط.

(۲) هرگـــاه نتيجـــۀ کيفيـــت مواد غـــذايی و ادويـــۀ حيـــوانی و نباتی ارســـال شـــده بـــه لابراتـــوار مذکور در فقرۀ (۱) اين ماده منفـــی باشد، وزارت زراعت در مـــورد آن مطابق با احکام اين قانون اجـــراآت می‌کند.[۲۲]

(۳) هر آن محصول نباتی و حيـــوانی که سند صحی نباتی (فايتوسنيټری) و سند صحی حيوانی (سنټری) داشته و برابر با معيار باشد، وزارت زراعـــت مکلف است که در مورد آن مطـــابق با اصول اجراآت کند.[۲۳]

(۴) وزارت زراعت مکلف است، در مورد تمام مواد زراعتی و حيوانی که به افغانستان وارد و يا از آن صـــادر می‌شود به رياست گمرکات و اتـــاق

(۲۲) المرجع السابق.
(۲۳) المرجع السابق.

افغانستان سوداګرۍ خونې ته رسمي مکتوب ولېږي.[۲۴]

(۵) د کرنې وزارت مکلف دی چې د هر هغه حیواني او یا کرنیز درمل او یا کیمیاوي سرې چې افغانستان ته واردېږي، د واردوونکي شرکت د اجازه‌لیک، د تولیدي هېواد د اصلي (اوریجنل) سند، د هر قلم د تحلیل سند (انالیز سند)، د تولیدي کمپنۍ د آیسو (ISO) سند، د بسته بندۍ نوملړ او د خرید سند کتنه او ارزونه او هم بې یوه نمونه ترلاسه کړي.[۲۵]

(٦) د کرنې وزارت مکلف دی چې د مالیې وزارت د ګمرکونو استعلامونو ته په لنډ وخت کې ځواب ورکړي.[۲٦]

تجارت افغانستان، مکتوب رسمی ارسال کند.[۲۴]

(۵) وزارت زراعت مکلف است که هر ادویهٔ حیوانی و یا زراعتی و یا کود کیمیاوی‌ای که به افغانستان وارد می‌شود، اجازه‌نامهٔ شرکت واردکننده، سند اصلی (اوریجنل) کشور تولیدی، سند تحلیل هر قلم (سند آنالیز)، سند آیسو (ISO) کمپنی تولیدی، فهرست بسته بندی و سند خرید بررسی و ارزیابی و نیز یک نمونهٔ آنرا اخذ کند.[۲۵]

(٦) وزارت زراعت مکلف است که به استعلام‌های گمرکات وزارت مالیه، در کوتاه‌ترین مدت جواب ارائه کند.[۲٦]

(۲٤) المرجع السابق.
(۲۵) المرجع السابق.
(۲٦) المرجع السابق.

د صنعت او ســوداګرۍ وزارت وظيفې او مکلفيتونه

لسمه ماده:

د صنعت او سوداګرۍ وزارت لاندې وظيفــــــې او مکلفيتونــــــه لري:(۲۷)

۱- وارداتي شرکتونو ته د ســوداګرۍ جواز ورکول.

۲- له توريدي شرکتونو څخه د جواز د ورکړې پر مهال پــه قاچــاقي ډول د اړوندو توکو د نه توريد په پــار کتبــي تعهد اخيستل.

وظایف و مکلفیت‌هــای وزارت صنعت و تجارت

مادۀ دهم:

وزارت صــنعت و تجــارت، دارای وظــایف و مکلفیــت‌هــای ذیــل می‌باشد:(۲۷)

۱- اعطــای جــواز تجــارت بــه شرکت‌های وارداتی.

۲- حین اعطای جواز اخــذ تعهــد کتبی از شرکت‌های توریدی به خاطر عدم توريد مواد مربــوط بــه طــور قاچاقی.

(۲۷) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢] دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج١ ص ٢٠٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

۳- د قاچاق د مخنيوي په موخه د سوداګريزو تګلارو پراختيا او انکشاف.

د سترې محکمې مکلفيتونه

يوولسمه ماده:

سترې محکمه لاندې مکلفيتونه لري: (۲۸)

۱- د اړوندو محاکمو له لارې په خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو پورې اړوندو قضاياوو ته په وخت او عاجله توګه رسيدګي کول.

۲- د شريعت په رڼا کې سرغړوونکو ته د دې قانون له تعزيري حکمونو سره

۳- به منظور جلوگیری از قاچاق توسعه و انکشاف خطمشی‌های تجارتی.

مکلفیت‌های ستره محکمه

مادۀ یازدهم:

ستره محکمه دارای مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:(۲۸)

۱- رسیدگی به موقع و طور عاجل به قضایای مربوط به مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی از طریق محاکم مربوط.

۲- در روشنی شریعت، تعیین جزاها به متخلفین مطابق با احکام تعزیری

(۲۸) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

سم د جزاګانو ټاکل.

د استخباراتو لوی ریاست وظیفې او مکلفیتونه

دولسمه ماده:

د اســـــــــتخباراتو لـــــــــوی ریاست لاندې وظیفـــې او مکلفیتونـــه لري:[۲۹]

۱- د عـــامې روغتیـــا او کرنـــې له وزارتونو او نورو اړوندو ادارو ســره په همغږۍ کې، د غیر رســمي بیلتیـــ مالونو او قاچـــاقي بـــارونو کشـــف او اړوندو ادارو ته يې معلومات ورکول.

این قانون.

وظایف و مکلفیت های ریاســـت عمومی استخبارات

مادۀ دوازدهم:

ریاست عمومی اســتخبارات دارای وظـــایف و مکلفیـــت‌هـــای ذیـــل می‌باشد:[۲۹]

۱- کشف اموال بیلتی غیر رسمی و محموله‌های قاچاقی در هماهنگی بـــا وزارت‌های صحت عامه، زراعـــت و سایر ادارات مربوط و ارائه معلومات آن به ادارات مربوط.

(۲۹) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

۲- د عامې روغتیا او کرنې له وزارتونو او نورو ارګونډو ادارو سره په همغږۍ کې، د هغو زېرمتونونو او تم ځایونو کشف او پېژندنه چې قاچاقي خوراکي توکي، درمل او روغتیایي محصولات له نورو سوداګریزو توکو سره یوځای ذخیره او ساتل کېږي.

۳- د خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د قاچاق او غیر قانوني فعالیتونو د مخنیوي په پار د عامې روغتیا وزارت په غونډه، ارګونډو ادارو سره د بشپړې همغږۍ ساتل.

د کورنیو چارو وزارت وظیفې او مکلفیتونه

دیارلسمه ماده:

د کورنیو چارو وزارت لاندې وظیفې او مکلفیتونه لري:(۳۰)

۲- کشف و شناسایی ذخایر و توقف‌گاه‌هایی که مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی قاچاقی یکجا با سایر مواد تجارتی ذخیره و نگهداری می‌شود در هماهنگی با وزارت‌های صحت عامه و زراعت و سایر ادارات مربوط.

۳- حفظ هماهنگی کامل با ادارات مربوط به تقاضای وزارت صحت عامه به خاطر جلوگیری از قاچاق مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی و فعالیت‌های غیر قانونی.

وظایف و مکلفیت‌های وزارت امور داخله

مادۀ سیزدهم:

وزارت امور داخله دارای وظایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:(۳۰)

(۳۰) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد

۱- د استخباراتو لوی ریاست، د عامې روغتیا او کرنې وزارتونو او نورو اړونددو ادارو په هر اړخیزه همکاری د افغانستان له پولو څخه د غیر رسمي او غیر مجاز خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د واردولو مخنیوی کول.

۲- افغانستان ته د خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د واردولو د مخنیوي په موخه، د غیر رسمي وارداتي او صادراتي لارو چټزندل او په دې برخه کې د لازمو تدابیرو نیول.

۳- د نافذه قوانینو او اصولو د پلي کولو په موخه په بېلابېلو برخو کې د

۱- جلوگیری از وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی غیررسمی و غیرمجاز از سرحدات افغانستان، با همکاری همه جانبهٔ ریاست عمومی استخبارات، وزارت‌های صحت عامه و زراعت و سایر ادارات مربوط.

۲- به منظور جلوگیری از وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی به افغانستان، شناسایی راه‌های وارداتی و صادراتی غیررسمی و اتخاذ تدابیر لازم در این زمینه.

۳- به منظور تطبیق قوانین و اصول نافذ، همکاری با وزارت‌های صحت

يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

عامې روغتيا او کرنې لـــه وزارتونـــو او نورو اړوندو ادارو سره همکاري کول.

۴- له اړونـــدو امنيتـــي ادارو ســـره د نږدې همغږۍ له لارې د ټولو ممکنه غير رسمي لارو او ســـيمو کشـــف او پېژندنه.

۵- د ګمرکي تخلف او قاچـــاق پـــه صورت کې له اړوندو ادارو ســـره پـــه همغږۍ د اړينو تدابيرو نيول او نـــږدې ګمرک ته خبر ورکول.

٦- نورو ملکونو ته په غير رسمي لارو په کور دننـــه د توليـــدي او توريـــدي خوراکي توکـــو، درملـــو، روغتيـــايي محصولاتو او توريد شويو خامو توکو د قاچاق په ډول د صادرولو مخنيوی.

۷- د اســـتخباراتو لـــوی رياســـت په همکاری، هغه مسترد شوي درمل او روغتيايي محصـــولات چـــې د عـــامې روغتيا او کرنې له وزارتونـــو څخـــه د توريد اجازه ونه لري، په غيـــر رســـمي لارو افغانستان ته يې د بيـــا داخلولـــو مخنيوی.

عامـــه و زراعـــت و ســـاير ادارات مربوط در بخش‌های مختلف.

۴- کشف و شناسایی تمام راه‌هـــا و مناطق غیررسمی ممکـــن از طريـــق هماهنگی نزدیک با ادارات امنيتـــی مربوط.

۵- در صورت تخلـــف گمرکـــی و قاچـــاق، اتخـــاذ تـــدابير لازم در هماهنگی با ادارات مربوط و اطلاع دادن به گمرک نزدیک.

٦- جلوگیری از صدور قاچاقی مواد غذایی، ادویه و محصولات صـــحی تولیدی و توریدی در داخل کشور و مواد خام توريـــد شـــده از راه‌هـــای غیررسمی به دیگر کشورها.

۷- به همکاری ریاســـت عمـــومی اســـتخبارات، جلـــوگیری از ورود مجدد ادویه و محصـــولات صـــحی مسترد شده‌ای کـــه از وزارت‌هـــای صحت عامه و زراعت اجازهٔ توريـــد نداشته باشد، از راه‌های غیررسمی به افغانستان.

د دفـــاع وزارت وظيفـــې او مکلفيتونه

څوارلسمه ماده:

د دفـــــاع وزارت لانـــــدې وظيفې او مکلفيتونه لري:[۳۱]

۱- له اړوندو امنيتـــي ادارو ســـره د همغـــږۍ لـــه لارې د تولـــو ممکنـــه غير رسمي لارو او ســـيمو کشـــف او پيژندنه.

۲- د ممکنه غير رســـمي تشـــخيص شويو لارو او سيمو د دوامداره څـــارنې په موخه اړين تدابير نيول.

وظایف و مکلفیت هـــای وزارت دفاع

مادۀ چهاردهم:

وزارت دفـــاع، دارای وظـــایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:[۳۱]

۱- کشـــف و شناســـایی تمـــام راه‌ها و مناطق غیررسمی ممکـــن از طریق هماهنگی بـــا ادارات امنیتـــی مربوط.

۲- اتخاذ تـــدابیر لازم بـــه منظـــور نظارت دوامدار از راه‌هـــا و منـــاطق تشخیص شدۀ غیررسمی ممکن.

---

(۳۱) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

۳- په ټولو غير رسمي لارو د قاچاق د کشف په صورت کې تر ټولو نږدې ګمرک ته اطلاع ورکول او هغوی ته د نیول شویو خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو تسلیمول.

د ښارواليو مکلفیت

پنځلسمه ماده:

ښاروالۍ مکلفې دي، هغو افرادو او اشخاصو ته صنفي جواز ورنه‌کړي چې د اړوندو ادارو له اړخه په قاچاقي کړنو کې ښکېل ګڼل شوي وي.[۳۲]

۳- اطلاع دادن به نزدیک ترین گمرک در صورت کشف قاچاق در تمام راه‌های غیررسمی و تسلیم کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی ضبط‌شده به آن.

مکلفیت شاروالی‌ها

مادۀ پانزدهم:

شاروالی‌ها مکلف اند، به افراد و اشخاصی جواز صنفی ندهند که از طرف ادارات مربوط در فعالیت های قاچاقی دخیل شمرده شده باشند.[۳۲]

(۳۲) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ٢٠٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت وظيفې او مکلفيتونه

شپاړسمه ماده:

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت لاندې وظيفې او مکلفيتونه لري:(۳۳)

۱- د عامې روغتيا او کرنې له وزارتونو او ارګانونو سره په همغږۍ د بې کيفيته، قاچاقي او غير اصولي خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د توليد او توريد د مخنيوي په موخه، د غږيزو او چاپې رسنيو له

وظایف و مکلفیت‌های وزارت اطلاعات و فرهنگ

مادۀ شانزدهم:

وزارت اطلاعات و فرهنگ دارای وظایف و مکلفیت‌های ذیل می‌باشد:(۳۳)

۱- به منظور جلوگیری از تولید و توزید مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی بی کیفیت، قاچاقی و غیراصولی، تهیه و نشر برنامه‌ها و اشتهارات جهت آگاهی عامه از طریق رسانه‌های صوتی و چاپی، در

(۳۳) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹]الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

لارې د عامه پوهاوي لپاره د پروګرامونو او اشتهاراتو برابرول او خپرول.

۲-له داخلي توليداتو څخه د ملاتړ په موخه د عامه پوهاوي پروګرامونو جوړول، ترڅو د قاچاق مخه ونيول شي.

۳- د هغو اشتهاراتو او اعلاناتو د خپرولو مخنيوی چې د عامې روغتيا او کرنې وزارتونو او اړوندو ادارو له اړخه يې اجازه‌ليک نه‌وي ترلاسه کړی.

دوهم باب
د شرکتونو او مؤسساتو مکلفيتونه

دغه باب په لاندې درېيو فصلونو باندې مشتمل دی:

لومړی فصل: د شرکتونو مکلفيتونه.

دوهم فصل: د مؤسساتو مکلفيتونه.

دريم فصل: د طبيبانو او اشخاصو مکلفيتونه.

هماهنگی با وزارت‌های صحت عامه، زراعت و ادارات مربوط.

۲- به منظور حمایت از تولیدات داخلی تدویر برنامه‌های آگاهی عامه، تا جلو قاچاق گرفته شود.

۳- جلوگیری از نشر اشتهارات و اعلاناتی که از طرف وزارت‌های صحت عامه و زراعت و ادارات مربوط، اجازه‌نامه دریافت نکرده باشد.

باب دوم
مکلفیت‌های شرکت‌ها و مؤسسات

این باب بر سه فصل ذیل مشتمل است:

فصل اول: مکلفیت‌های شرکت‌ها.

فصل دوم: مکلفیت‌های مؤسسات.

فصل سوم: مکلفیت های طبیبان و اشخاص.

لومړی فصل
د شرکتونو مکلفیتونه
د وارداتي شرکتونو او د درملو د متشبث مکلفیتونه

اووه لسمه ماده:

(۱) وارداتي شرکتونه مکلف دي چې د خوراکي توکو، درملو او روغتیايي محصولاتو د واردولو د فعالیت جواز د عامې روغتیا او کرنې له وزارتونو څخه ترلاسه کړي.[۳۴]

(۲) وارداتي شرکتونه مکلف دي، ټول اړین سندونه او فیسونه تسلیم او د اړوندو پراوونو له بشپړولو وروسته په عامې روغتیا وزارت کې د بهرنیو کارخونو او په دوی پورې اړوند درمل او روغتیايي محصولات ثبت کړي.[۳۵]

فصل اول
مکلفیت‌های شرکت‌ها
مکلفیت‌های شرکت‌های وارداتی و متشبث ادویه

مادۀ هفدهم:

(۱) شرکت‌های وارداتی مکلف اند که جواز فعالیت وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی را از وزارت‌های صحت‌عامه و زراعت دریافت کنند.[۳۴]

(۲) شرکت‌های وارداتی مکلف اند، تمام اسناد ضروری و فیس‌ها را تسلیم نمایند و بعد از تکمیل کردن مراحل مربوط، ادویه و محصولات صحی کارخانه‌های خارجی و مربوط به این‌ها را در وزارت صحت عامه ثبت کنند.[۳۵]

(٣٤) قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢] دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا، إلا أن وجوبها يقتصر على زمن ولايتهم.[فيض الباري على صحيح البخاري (٥/ ٢٤٣] الناشر: دار الكتب العلمية بيروت – لبنان.

(٣٥) المرجع السابق.

(۳) وارداتي شرکتونه مکلف دي چې د خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو د کمیت او کیفیت د تحلیل ارزونه که په افغانستان کې دننه شونتیا ونه لري، د هرې بستې د شمېرې، بار او یا محمولې د تحلیل او ارزونې تصدیق پاڼه، د تولیدوونکې کارخونې له اړخه، له وزارت سره شریکه کړي.[۳۶]

(۴) د هغو خوراکي توکو لپاره چې د عامې روغتیا او کرنې وزارتونو له خوا پې ثبت او یا هم مخکې له واردولو اجازه‌لیک اړین ګڼل شوی وي، وارداتي شرکتونه مکلف دي چې همغه خوراکي توکي په عامې روغتیا وزارت کې ثبت او یا هم مخکې له واردولو اجازه‌لیک تر لاسه کړي.[۳۷]

(۵) وارداتي شرکتونه مکلف دي چې د نورو درملو په څنګ کې د ارفان درمل چې نوملړ یې د عامې روغتیا او کرنې وزارتونو

(۳) شرکت‌های وارداتی مکلف اند، هرگاه ارزیابی تحلیل کمیت و کیفیت مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی در داخل افغانستان امکان پذیر نباشد، تصدیق نامهٔ تحلیل و ارزیابی شماره، بار و یا محموله هر بسته را از طرف کارخانهٔ تولیدکننده با وزارت شریک نمایند.[۳۶]

(۴) برای مواد غذایی که از طرف وزارت‌های صحت عامه و زراعت، ثبت و یا هم قبل از وارد کردن اجازه‌نامه ضروری پنداشته شده باشد، شرکت‌های وارداتی مکلف اند که همان مواد غذایی را در وزارت صحت عامه ثبت و یا هم قبل از وارد کردن، اجازه‌نامه را اخذ نمایند.[۳۷]

(۵) شرکت‌های وارداتی مکلف اند که در کنار سایر ادویه، ادویهٔ ارفان را که فهرست آن از طرف وزارت‌های صحت عامه و زراعت

(۳۶) المرجع السابق.
(۳۷) المرجع السابق.

له‌خوا چمتو کېږي، وارد کړي.(۳۸)

(٦) وارداتي شرکتونه مکلف دي چې لږ تر لږه ٪۷۰ د ثبت شويو پروفورمونو پر اساس درمل د يو کال لپاره وارد کړي ترڅو د درملو بازارونه د درملو له کمښت سره مخ نه شي.(۳۹)

(۷) وارداتي شرکتونه مکلف دي، انساني درمل رسمي عمده پلورنځيو ته ووېشي.(۴۰)

(۸) وارداتي شرکتونه نه شي کولای په مستقيم ډول پرچون درملتونو ته درمل توزيع او ووېشي.(۴۱)

(۹) وارداتي شرکتونه نه شي کولای په

ترتیب می‌شود، وارد کنند.(۳۸)

(٦) شرکت‌های وارداتی مکلف اند که براساس پروفورم‌های ثبت شده حداقل ٪۷۰ ادویه را برای یک سال وارد کنند تا بازارهای ادویه با کمبود ادویه مواجه نشود.(۳۹)

(۷) شرکت‌های وارداتی مکلف اند، ادویۀ انسانی را به عمده فروشی‌های رسمی توزیع نمایند.(۴۰)

(۸) شرکت‌های وارداتی نمی‌توانند، ادویه را به طور مستقیم به دواخانه‌های پرچون، توزیع و تقسیم نمایند.(۴۱)

(۹) شرکت‌های وارداتی نمی‌توانند،

(۳۸) المرجع السابق.

(۳۹) المرجع السابق.

(٤٠) المرجع السابق.

(٤١) أنهم صرحوا أن المباح في نفسه قد يصير حرامًا من حكم الأمير من جهة أن الله أمر بطاعتهم، فقال: {أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} فحينئذٍ لو رأى الأمير أن يمنع الناس عن أكل شيءٍ لمصلحةٍ بدت له، يجب عليهم أن لا يأكلوه، ويحرم عليهم. إلا أن تلك الحرمة تقتصر على مدة إمارته فقط، ولا يتجاوزها، فهي حرمةٌ مؤقتةٌ. ومن هذا الباب تحريم التمباك، فإنه قد نهى عنه بعض السلاطين، فاحفظه. [فيض الباري على صحيح البخاري ج ۲ ص ۴۰۸ الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

انحصـــاري ډول درمـــل او روغتيـــايي محصولات خپلـــو اړونـــدو عمـــده او پرچون درملتونونو تـــه ووېشـــي.[۴۲] عمده پلورنځي په هېڅ ډول نـــه شـــي کولای، خوراکي تـــوکي، درمـــل او روغتيايي محصـــولات افغانســـتان تـــه وارد کړي.[۴۳]

(۱۰) وارداتي شرکتونه مکلف دي چې په عامې روغتيا وزارت کې له ثبت شويو کارخونو څخه ثبت شوي درمـــل وارد کړي او په ټول افغانســـتان کـــې يـــې ووېشي ترڅو درملو ته د خلکـــو لـــه لاسرسي څخه ډاډ ترلاسه شي،[۴۴] که په قصدي ډول ثبت شوي درمل وارد نه کړي چې له امله يې په بازارونو کـــې د درملو کمښت مـــنځ تـــه راشـــي، د

ادویه و محصولات صحی را به طور انحصـــاری بـــه دواخانـــه‌هـــای عمده و پرچون مربوط خویش، توزیع کنند.[۴۲] عمده فروشی‌ها بـــه هـــیچ صورت نمی‌توانند مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی را به افغانســـتان وارد نمایند.[۴۳]

(۱۰) شرکت‌های وارداتی مکلف اند که ادویۀ ثبت شده را از کارخانه‌های ثبت شده در وزارت صحت عامـــه، وارد کنند و در تمام افغانستان آنـــرا توزیع نمایند تا از دسترسی مردم بـــه ادویه اطمینان حاصل شود،[۴۴] اگـــر ادویۀ ثبت شده را به طـــور قصـــدی وارد نکنند که به دلیل آن در بازارها کمبـــود ادویـــه بـــه وجـــود آیـــد،

(٤٢) المرجع السابق.

(٤٣) المرجع السابق.

(٤٤) قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا، إلا أن وجوبها يقتصر على زمن ولايتهم.[فيض الباري على صحيح البخاري (٥/ ٢٤٣] الناشر: دار الكتب العلمية بيروت – لبنان.

عامې روغتيا وزارت به لــه دغــه ډول شرکتونو سره اصولي چلند کوي.(۴۵)

(۱۱) وارداتي شرکتونه تر هېڅ عنــوان لاندې نه شي کولای د خپلو فروشاتو د کچې د لوړولو په موخه ډاکټرانو ته پــه مختلفو نومونو پيسې يا نــور امتيــازات ورکــړي، لــه دې حکــم څخــه سرغړوونکی به محکمې تــه معرفــي کېږي.(۴۶)

(۱۲) وارداتــي شــرکتونه نــه شــي کولای درمل او روغتيايي توکي د عامې روغتيا وزارت لهخوا له تاکــل شــوې سلنې څخه پورته وپلوري، د سرغړونې په صورت کې به له سرغړوونکو ســره اصولي چلند کېږي.(۴۷)

(۱۳) وارداتــي شــرکتونه مکلــف

وزارت صحت عامه با ايــن چنــين شرکت‌ها، برخورد اصولی نمايد.(۴۵)

(۱۱) شرکت‌های وارداتــی تحــت هيچ عنوانی نمی‌توانند بــه منظــور ارتقای سطح فروشــات خــود، بــه نام‌های مختلف به داکتران پــول يــا ديگر امتيازات بدهند، متخلف از اين حکــم بــه محکمــه معرفــی می‌شود.(۴۶)

(۱۲) شرکت‌های وارداتی نمی‌توانند، ادويه و مواد صــحی را بلنــدتر از فيصدی تعيين‌شده از طــرف وزارت صحت عامه به فروش برســانند، در صورت تخلف، با متخلف برخــورد اصولی صورت می‌گيرد.(۴۷)

(۱۳) شــرکت‌هــای وارداتــی

(٤٥) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

(٤٦) وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

(٤٧) المرجع السابق.

دي چې د خوراکي توکــو، درملــو او روغتيــايي محصــولاتو د واردولــو پر مهال د عــامې روغتيــا او کرنــې وزارتونو ټول اصولي سندونه مراعــات کړي.(۴۸)

مکلف اند که حین وارد کردن مواد غــذایی، ادویــه و محصــولات صحی، تمام اسناد اصولی وزارت‌های صحت عامه و زراعت را مراعــات کنند.(۴۸)

(۱۴) وارداتي شــرکتونه مکلــف دي چې د خــوراکي توکــو، درملــو او روغتيايي محصــولاتو لــه رارســېدو وروسته، ټول اړوند اصــلي ســندونه، ګمرکونو، عــامې روغتيــا او کرنــې وزارتونو ته وســپاري او د ســندونو د پراوونو د سرته رسولو (طــی مراحــل) موضوع دې له اړوندو ادارو سره، پــه منظم ډول تعقیب کړي.(۴۹)

(۱۴) شرکت‌های وارداتی مکلف اند که بعد از رســیدن مــواد غــذایی، ادویه و محصولات صــحی، تمــام اسناد اصلی مربوط را به گمرکــات، وزارت‌های صحت عامه و زراعــت بســپارند و موضــوع تکمیــل طی مراحــل اســناد را بــا ادارات مربوط، بــه طــور مــنظم تعقیــب نمایند.(۴۹)

(۱۵) وارداتي شرکتونه مکلف دي چې خوراکي توکي، درمــل او روغتيــايي محصولات په معياري زېرمتونونو کــې

(۱۵) شرکت‌های وارداتی مکلف اند که مواد غذایی، ادویه و محصــولات صحی را در ذخایر معیاری نگهداری

(٤٨) قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.
- أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا، إلا أن وجوبها يقتصر على زمن ولايتهم.[فيض الباري على صحيح البخاري (٥/ ٢٤٣] الناشر: دار الكتب العلمية بيروت – لبنان.
(٤٩) المرجع السابق.

وساتي.[۵۰]

(۱۶) وارداتي شرکتونه مکلف دي، د درملو او روغتيايي توکو د لېږد پرمهال د ترانسپورټ له معياري وسيلو څخه کار واخلي.[۵۱]

(۱۷) د درملو متشبث چې رسمي جواز ولري مکلف دی د هر قلم درملو يا روغتيايي محصولاتو د توريد يا عرضه کولو لپاره د عامې روغتيا له وزارت څخه مخکينی اجازه‌ليک ولري.[۵۲]

د هوايي او ځمکنيو ترانسپورټي شرکتونو، اشخاصو او کارکوونکو مکلفيتونه

اتلسمه ماده:

(۱) ترانسپورټي شرکتونه نه شي کولای د شرکتونو او اشخاصو هغه خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات او خام توکي انتقال او افغانستان ته يې

کنند.[۵۰]

(۱۶) شرکت های وارداتی مکلف اند، حین انتقال ادویه و مواد صحی، از وسایل معیاری ترانسپورت استفاده کنند.[۵۱]

(۱۷) متشبث ادویه‌ای که جواز رسمی داشته باشد، مکلف است برای توريد يا عرضهٔ هر قلم ادویه یا محصول صحی، اجازه‌نامهٔ قبلی از وزارت صحت عامه را داشته باشد.[۵۲]

مکلفیت های شرکت های ترانسپورتی هوایی و زمینی، اشخاص و کارکنان

مادهٔ هجدهم:

(۱) شرکت‌های ترانسپورتی نمی‌توانند، مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی و مواد خام شرکت‌ها و اشخاصی را انتقال و به

(۵۰) المرجع السابق.
(۵۱) المرجع السابق.
(۵۲) المرجع السابق.

وارد کړي چې د سوداګرۍ رسمي جوازليک او همدارنګه د عامې روغتيا له وزارت څخه د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د واردولو اجازه‌ليک ونه لري.(۵۳)

(۲) هغه اشخاص چې د لېږد او رالېږد وسايل لري او اړوند جوازليک ونه لري، په هېڅ ډول نه شي کولای خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات افغانستان ته وارد کړي.(۵۴)

(۳) د هوايي ډګرونو او د طيارو کارکوونکي (پيلوټ، انجينر او خدمه) په هېڅ ډول نه شي کولای خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات د سوداګريزو موخو لپاره افغانستان ته وارد کړي.(۵۵)

افغانستان وارد کنند که جوازنامۀ رسمی تجارت و همچنین اجازه‌نامۀ وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی را از وزارت صحت عامه نداشته باشند.(۵۳)

(۲) اشخاصی که وسایل حمل و نقل دارند و جوازنامۀ مربوط را نداشته باشند، به هیچ صورت نمی‌توانند، مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی را به افغانستان وارد کنند.(۵۴)

(۳) کارکنان میدان‌های هوایی و طیاره‌ها (پیلوت، انجینر و خدمه) به هیچ صورت نمی‌توانند، مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی را برای اهداف تجارتی به افغانستان وارد کنند.(۵۵)

(۵۳) وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.
- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.
(٥٤) المرجع السابق.
(٥٥) المرجع السابق.

دوهم فصل
د مؤسساتو مکلفیتونه
داخلي او نړیوال مؤسسات

نولسمه ماده:

(۱) داخلي او نړیوال مؤسسات مکلف دي چې د خپل اړتیا وړ خوراکي توکي، درمل او روغتیایي محصولات د اسلامي امارت له اصولو سره سم له کورنیو تولیدي فابریکو، توریدي شرکتونو او عمده پلورنځیو څخه وپیري.[۵۶]

(۲) هغه ځانګړي توکي چې له مستندو دلایلو او د عامې روغتیا وزارت له تأیید

فصل دوم
مکلفیت‌های مؤسسات
مؤسسات داخلی و بین‌المللی

مادۀ نزدهم:

(۱) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند که مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی مورد نیاز خود را مطابق با اصول امارت اسلامی از فابریکه‌های تولیدی، شرکت‌های توریدی و عمده فروشی‌های داخلی خریداری نمایند.[۵۶]

(۲) مواد مخصوصی که با دلایل مستند و تأیید وزارت

(٥٦) قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا، إلا أن وجوبها يقتصر على زمن ولايتهم.[فيض الباري على صحيح البخاري (٥/ ٢٤٣] الناشر: دار الكتب العلمية بيروت – لبنان.

- وكذلك إن أمروهم بشيء لا يدرون أينتفعون به أم لا، فعليهم أن يطيعوه، لأن فرضية الطاعة ثابتة بنص مقطوع به. وما تردد لهم من الرأي في أن ما أمر به منتفع أو غير منتفع به لا يصلح معارضا للنص المقطوع. [شرح السير الكبير (ص: ١٦٥] الناشر: الشركة الشرقية للإعلانات.

سره د افغانستان په داخل کې د پيدا کېدو وړ نه وي، د دې مادې د (۱) فقرې له حکم څخه مستثنی دي.(۵۷)

صحت عامه، در داخل افغانستان قابل دریافت نباشد از حکم فقرۀ (۱) این ماده مستثنی است.(۵۷)

(۳) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي، په عامې روغتيا او کرنې وزارتونو کې د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو له واردولو څخه مخکې جوازليک ثبت کړي.(۵۸)

(۳) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند، قبل از وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی، جوازنامه را در وزارت‌های صحت عامه و زراعت ثبت کنند.(۵۸)

(۴)که د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د کميت او کيفيت تحليل او ارزونه په افغانستان کې شونتيا ونه لري، داخلي او نړيوال مؤسسات

(۴) هرگاه تحلیل و ارزیابی کمیت و کیفیت مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی در افغانستان امکان پذیر نباشد، مؤسسات داخلی و

(۵۷) (المادة ۱۷) : المشقة تجلب التيسير.

يعني: أن الصعوبة تصير سببا للتسهيل ويلزم التوسيع في وقت المضايقة, يتفرع على هذا الأصل كيير من الأحكام الفقهية كالقرض , والحوالة , والحجر , وغير ذلك وما جوزه الفقهاء من الرخص والتخفيفات في الأحكام الشرعية مستنبط من هذه القاعدة. [مجلة الأحكام العدلية (ص: ۱۸] الناشر: نور محمد، كارخانه تجارتِ كتب، آرام باغ، كراتشي.

(۵۸) قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ۱۱]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا، إلا أن وجوبها يقتصر على زمن ولايتهم.[فيض الباري على صحيح البخاري (٥/ ٢٤٣] الناشر: دار الكتب العلمية بيروت – لبنان.

مکلف دي چې د هرې بستې د شمېرې او بار يا محمولې د تحليل او ارزونې تصديق پانې، د توليدوونکې کارخونې له اړخه د عامې روغتيا له وزارت سره شريکې کړي.[۵۹]

(۵) له داخلي توليداتو څخه د ملاتړ په موخه داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې د داخلي کارخونو توليد شوي محصولات واخلي او نور د اړتيا وړ خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات له داخلي مارکيټونو څخه ترلاسه کړي.[۶۰]

(۶) په هغه صورت کې چې د اړتيا وړ خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات په افغانستان کې د لاسرسي وړ نه وي، داخلي او نړيوال مؤسسات کولای شي چې له معتبرو بهرنيو کارخونو (چې د روغتيا د نړيوال سازمان له خوا يې تصديق پانه ترلاسه کړې وي) څخه اړوند محصولات وارد

بين‌المللی مکلف اند که تصديق‌نامهٔ تحليل و ارزيابی شماره و بار يا محمولهٔ هر بسته را از طرف کارخانهٔ توليدکننده با وزارت صحت عامه شريک نمايند.[۵۹]

(۵) به منظور حمايت از توليدات داخلی، مؤسسات داخلی و بين‌المللی مکلف اند که محصولات توليد شدهٔ کارخانه‌های داخلی را خريداری کنند و ساير مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی مورد نياز را از مارکيت‌های داخلی دريافت نمايند.[۶۰]

(۶) در صورتی‌که مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی مورد نياز در افغانستان قابل دسترس نباشد، مؤسسات داخلی و بين‌المللی می‌توانند که محصولات مربوط را از کارخانه‌های خارجی معتبر (که از طرف سازمان جهانی صحت، تصديق‌نامه آنرا دريافت کرده باشد)

(۵۹) المرجع السابق.
(٦٠) المرجع السابق.

کړي.[٦١]

(۷) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د واردولو پر مهال د اړوندو توکو ۳/۲ ساتنيز عمر په پام کې ونيسي.[٦٢]

(۸) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د واردولو پر مهال د عامې روغتيا او کرنې وزارتونو ټول اصولي سندونه مراعات کړي.[٦٣]

(۹) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو له رارسېدو وروسته ټول اړوند اصلي سندونه، ګمرکونو او د عامې روغتيا وزارت ته وسپاري او د سندونو د پراوونو د سرته رسولو (طی مراحل)

وارد کنند.[٦١]

(۷) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند که حین وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی، ۳/۲ عمر نگهداری مواد مربوط را در نظر بگیرند.[٦٢]

(۸) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند که حین وارد کردن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی، تمام اسناد اصولی وزارت‌های صحت عامه و زراعت را مراعات کنند.[٦٣]

(۹) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند که بعد از رسیدن مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی، تمام اسناد اصلی مربوط را به گمرکات و وزارت صحت عامه بسپارند و موضوع تکمیل طی مراحل اسناد را با ادارات

(٦١) المرجع السابق.
(٦٢) المرجع السابق.
(٦٣) المرجع السابق.

موضوع دې له اړوندو ادارو سره په منظم ډول تعقيب کړي.

(۱۰) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات په معياري زېرمتونونو کې وساتي.

(۱۱) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې د درملو او روغتيايي توکو د لېږد پرمهال د ترانسپورټ معياري وسيلو څخه کار واخلي.[٦٤]

دربيم فصل
د طبيبانو او اشخاصو مکلفيتونه

فصل سوم
مکلفیت‌های طبیبان و اشخاص

د دوديز طب طبيبانو مکلفيتونه

مکلفیت‌های طبیبان طب سنتی

شلمه ماده:

(۱) د دوديز طب طبيبان مکلف دي چې په دوديز طب کې د کارونې وړ درمل او روغتيايي محصولات د عامې روغتيا وزارت له تأييد وروسته د اړوندې ټګلارې په رڼا کې وارد، تجويز مربوط، به طور منظم تعقيب کنند.

مادۀ بیستم:

(۱) طبیبان طب سنتی مکلف اند که ادویه و محصولات صحی مورد استفاده در طب سنتی را بعد از تأیید وزارت صحت عامه، در روشنی خطمشی مربوط وارد، تجویز و به

(۱۰) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې خوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصولات په معياري زېرمتونونو کې وساتي.

(۱۰) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند که مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی را در ذخایر معیاری نگهداری کنند.

(۱۱) داخلي او نړيوال مؤسسات مکلف دي چې د درملو او روغتيايي توکو د لېږد پرمهال د ترانسپورټ معياري وسيلو څخه کار واخلي.[٦٤]

(۱۱) مؤسسات داخلی و بین‌المللی مکلف اند که حین انتقال ادویه و مواد صحی از وسایل معیاری ترانسپورت استفاده کنند.[٦٤]

(٦٤) المرجع السابق.

او وپلوري.(٦٥)

(۲) د دوديز طب طبيبان مكلــف دي چې په دوديز طب کې د هغو درملو او روغتيايي محصولاتو له کارونې، تطبيــق او استفادې څخه ډډه وکــړي چــې د خوندیتوب په اړه يې علمــي او معتبــر شواهد او مدارک موجود نه وي.(٦٦)

د اشخاصو اړوند حکمونه

يوويشتمه ماده:

(۱) هغه اشخاص چــې د ســوداګرۍ رسمي جوازليک او همدارنګه د عــامې روغتيا له وزارت څخــه د خــوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصــولاتو د واردولو اجازه‌ليک ونه‌لري، نــه شــي کولای چې خوراکي توکي، درمــل او

فروش برسانند.(٦٥)

(۲) طبیبان طب سنتی مکلف اند که از استعمال، تطبیق و استفادۀ ادویه و محصولات صحی‌ای در طب ســنتی خودداری کنند که در مورد مصونیت آن شواهد و مدارک علمی و معتبــر موجود نباشد.(٦٦)

احکام مربوط به اشخاص

مادۀ بیست و یکم:

(۱) اشخاصی که جوازنامۀ رســمی تجارت و همچنین اجــازه‌نامــۀ وارد کــردن مــواد غــذایی، ادویــه و محصــولات صــحی را از وزارت صحت عامه نداشته باشند، نمی‌توانند که مواد غذایی، ادویه و محصــولات

(٦٥) قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا، إلا أن وجوبها يقتصر على زمن ولايتهم.[فيض الباري على صحيح البخاري (٥/ ٢٤٣] الناشر: دار الكتب العلمية بيروت – لبنان.

(٦٦) المرجع السابق.

روغتيايي محصـــولات د ســـوداګريزو موخو لپاره په رسمي او غير رسمي لارو افغانستان ته وارد کړي.(٦٧)

صحی را برای اهـــداف تجـــارتی از راه‌های رســـمی و غیررســـمی بـــه افغانستان وارد کنند.(٦٧)

(۲) هغه مسافر چې له بهرنيو هېوادونـــو څخه د ځمکني او هوايي ترانسپورټ په واسطه افغانستان ته راځي، د متخصص ډاکتر د با اعتباره معياري نســـخې پـــر اســـاس تجـــويز شـــوي درمـــل انتقالولای شي.(٦٨)

(۲) مســـافری کـــه از کشـــورهای خارجی توسط ترانسپورت زمینـــی و هوایی به افغانستان می‌آیـــد، ادویـــهٔ تجویز شده بر اساس نسخهٔ معیـــاری بـــا اعتبـــار داکتـــر متخصـــص را انتقال کرده می‌تواند.(٦٨)

(۳) د دې مادې په (۲) فقره کې ذکـــر

(۳) مسافر مذکور در فقرهٔ (۲) ایـــن

(٦٧) وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- أنهم صرحوا أن المباح في نفسه قد يصير حرامًا من حكم الأمير من جهة أن الله أمر بطاعتهم، فقال: {أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} فحينئذٍ لو رأى الأمير أن يمنع الناس عن أكل شيءٍ لمصلحةٍ بدت له، يجب عليهم أن لا يأكلوه، ويحرم عليهم. إلا أن تلك الحرمة تقتصر على مدة إمارته فقط، ولا يتجاوزها، فهي حرمةٌ مؤقتةٌ. ومن هذا الباب تحريم التمباك، فإنه قد نهى عنه بعض السلاطين، فاحفظه. [فيض الباري على صحيح البخاري ج ٢ ص ٤٠٨ الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

(٦٨) وإنما يرجع إلى معرفة كل شيء إلى من له بصر في ذلك الباب كما في معرفة القيمة والأصل فيه قوله تعالى {فاسألوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون} (النحل: ٤٣)[المبسوط للسرخسي، ج ١٣، ص ١١٠] الناشر: دار المعرفة – بيروت.

- لأن الحكم يدور مع الشرط وجودا وعدما كما يدور مع العلة.[المبسوط للسرخسي (ج ١٢ص ١١٥] الناشر: دار المعرفة – بيروت.

شوی مسافر له شخصي اړتیا پرته نـــور درمـــل او روغتیـــایي محصـــولات د سوداګرۍ په موخه افغانستان ته نه شي را انتقالولای.(۶۹)

(۴) هغه بهرنۍ کارخونې چې پـــه دې ماده کې ذکر شوي درملیز اقلام یـــې د عامې روغتیا او کرنې په وزارتونو کې د ثبت د پروسې لانـــدې وي، اړونـــدې درملیزې نمونې یې د دې مـــادې لـــه حکمونو څخه مستثنی دي.(۷۰)

ماده، بدون از ضـــرورت شخصـــی، دیگر ادویه و محصولات صحی را به هدف تجارت به افغانستان انتقال داده نمی‌تواند.(۶۹)

(۴) کارخانه‌های خارجی‌ای کـــه، در این ماده ذکرگردیده اقلام دوایی آنها در وزارت‌های صحت عامه و زراعت تحت پروسهٔ ثبت باشد، نمونه‌هـــای دوایی مربوط آنها از احکام این ماده مستثنی است.(۷۰)

(٦٩) أنهم صرحوا أن المباح في نفسه قد يصير حرامًا من حكم الأمير من جهة أن الله أمر بطاعتهم، فقال: {أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} فحينئذٍ لو رأى الأمير أن يمنع الناس عن أكل شيءٍ لمصلحةٍ بدت له، يجب عليهم أن لا يأكلوه، ويحرم عليهم. إلا أن تلك الحرمة تقتصر على مدة إمارته فقط، ولا يتجاوزها، فهي حرمةٌ مؤقتةٌ. ومن هذا الباب تحريم التمباك، فإنه قد نهى عنه بعض السلاطين، فاحفظه. [فيض الباري على صحيح البخاري ج ٢ ص ٤٠٨ الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢]دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت.

(٧٠) وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

دريم باب

منع او تعزير

له جواز پرته فعاليت

دوه ويشتمه ماده:

(۱) له جواز يا رسمي اجازه‌ليک پرته د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو توريد منع دی.[۷۱]

(۲) که شرکتونه او اشخاص د دې مادې له (۱) فقرې څخه تخلف وکړي اړوندې محکمې ته د مجازاتو لپاره معرفي کېږي.[۷۲]

باب سوم

منع و تعزير

فعاليت بدون جواز

مادهٔ بيست و دوم:

(۱) توريد مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی بدون از جواز يا اجازه‌نامهٔ رسمی، منع است.[۷۱]

(۲) هرگاه شرکت‌ها و اشخاص از فقرهٔ (۱) اين ماده تخلف ورزند، جهت مجازات به محکمهٔ مربوط معرفی می‌شوند.[۷۲]

---

(۷۱) أنهم صرحوا أن المباح في نفسه قد يصير حرامًا من حكم الأمير من جهة أن الله أمر بطاعتهم، فقال: {أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} فحينئذٍ لو رأى الأمير أن يمنع الناس عن أكل شيءٍ لمصلحةٍ بدت له، يجب عليهم أن لا يأكلوه، ويحرم عليهم. إلا أن تلك الحرمة تقتصر على مدة إمارته فقط، ولا يتجاوزها، فهي حرمةٌ مؤقتةٌ. ومن هذا الباب تحريم التمباك، فإنه قد نهى عنه بعض السلاطين، فاحفظه. [فيض الباري على صحيح البخاري ج ۲ ص ۴۰۸ الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

[مطلب طاعة الإمام واجبة]

- (قوله: أمر السلطان إنما ينفذ) أي يتبع ولا تجوز مخالفته .[الدر المختار وحاشية ابن عابدين (رد المحتار) (ج ٥ص ٤٢٢] الناشر: دار الفكر-بيروت.

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة اه [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲ . دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت].

(۷۲) المادة (۱۸۰۰) القاضي وكيل من قبل السلطان بإجراء المحاكمة والحكم. [مجلة الأحكام العدلية (ص: ٣٦٧] الناشر: نور محمد، كارخانه تجارتِ كتب، آرام باغ، كراتشي.

له جواز يا رسمي اجازه‌ليک پرته د فعاليت کوونکو اړوند تعزير

درويشتمه ماده:

(۱) که شرکتونه يا اشخاص له جواز يا رسمي اجازه‌ليک پرته خوراکي توکي، درمل يا روغتيايي محصولات په رسمي او غير رسمي او يا قاچاقي لارو راوړي او د اړوندو ادارو له‌خوا کشف او ونيول شي، ياد شيان يې د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل کېږي او سرغړوونکو ته يې د يوکال حبس ورکول کېږي.[۷۳]

(۲) که مسافر د افغانستان له بهر څخه د ځمکني او هوايي ترانسپورټ په واسطه افغانستان ته راځي او د ډاکټر له

تعزير در رابطه به فعاليت‌کنندگان بدون جواز يا اجازه‌نامهٔ رسمی

مادهٔ بيست و سوم:

(۱) هرگاه شرکت‌ها يا اشخاص مواد غذايی، ادويه يا محصولات صحی را بدون از جواز يا اجازه‌نامهٔ رسمی از راه‌های رسمی و غيررسمی و يا قاچاقی وارد نمايند و از طرف ادارات مربوط کشف و ضبط شود، اشيای مذکور آنها مطابق با احکام اين قانون از بين برده می‌شود و به متخلف آن يک سال حبس داده می‌شود.[۷۳]

(۲) هرگاه مسافر خارج از افغانستان توسط ترانسپورت زمينی و هوايی به افغانستان می‌آيد و بدون نسخهٔ داکتر

- التعزير (ليس فيه تقدير بل هو مفوض إلى رأي القاضي) وعليه مشايخنا زيلعي لأن المقصود منه الزجر، وأحوال الناس فيه مختلفة الدر المختار وحاشية ابن عابدين [رد المحتار) (ج ٤ص ٦٢] الناشر: دار الكتب العلمية.

- وظاهره أنه ليس مفوضا إلى رأي القاضي وأنه ليس للقاضي التعزير بغير المناسب المستحق لكن مختار السرخسي أنه ليس فيه تقدير بل هو مفوض إلى رأي القاضي لأن المقصود منه الزجر وأحوال الناس مختلفة فتفوض إلى رأي القاضي .[مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر - العلمية ج ٢ص ٣٧٢]الناشر: دار الكتب العلمية.

(۷۳) المرجع السابق.

نسخې او شخصي اړتيا پرته درمل او روغتيايي محصولات د سوداګرۍ په موخه افغانستان ته را انتقالوي اړونده اقلام دې د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه يوړل شي او د دې غير قانوني فعاليت د بيا نه کولو تعهد دې په ليکلي بڼه ورځخه واخيستل شي.(۷۴)

(۳) د دې مادې په (۲) فقره کې له مندرج تعهد څخه، متخلف ته دې د دې قانون له حکمونو سره سم دري مياشتې حبس ورکړل شي او د بيا ځلې تکرار په صورت کې دې د تېر حبس دوه چنده حبس ورکړل شي.(۷۵)

د واردوونکو شرکتونو د سرغړونو اړوند تعزير

څلور ويشتمه ماده:

(۱)که د درملو او روغتيايي محصولاتو توريدوونکی شرکت له مخکينۍ اجازې پرته په رسمي او غير رسمي لارو د و ضرورت شخصی، ادويه و محصولات صحی را به هدف تجارت به افغانستان انتقال می‌دهد، اقلام مربوط مطابق با احکام اين قانون از بين برده شود و تعهد عدم انجام دادن مجدد اين فعاليت غيرقانونی به طور کتبی از وی گرفته شود.(۷۴)

(۳) به متخلف از تعهد مندرج فقرۀ (۲) اين ماده، مطابق با احکام اين قانون، سه ماه حبس داده شود و در صورت تکرار مجدد حبس دو چند حبس گذشته برايش داده شود.(۷۵)

تعزير در رابطه به تخلفات شرکت‌های واردکننده

مادۀ بيست و چهارم:

(۱) هرگاه شرکت توريدکنندۀ ادويه و محصولات صحی، بدون اجازۀ قبلی از راه‌های رسمی و غيررسمی

(٧٤) المرجع السابق.
(٧٥) المرجع السابق.

درملو او روغتيايي محصولاتو په توريد او بازار ته په وړاندې کولو لاس پورې کړي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزيري سزا ورکول کېږي:(۷۶)

الف- لومړی ځل يې ياد درمل او روغتيايي محصولات، د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل او د يوې مياشتې لپاره يې د درملیز مرکز فعاليت ځنډول.

ب- دوهم ځل يې درمل او روغتيايي محصولات د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل او د دې مياشتو لپاره يې د درملیز مرکز فعاليت ځنډول.

ج- د تکرار په صورت کې ياد متخلف

به توريد و عرضهٔ ادويه و محصولات صحی به بازار اقدام کند، مطابق با احکام اين قانون، سزای تعزيری ذيل برايش داده می‌شود:(۷۶)

الف- بار اول، مطابق با احکام اين قانون از بين بردن ادويه و محصولات صحی مذکور آن و متوقف ساختن فعاليت مرکز دوايی آن برای يک ماه.

ب- بار دوم، مطابق با احکام اين قانون از بين بردن ادويه و محصولات صحی آن و متوقف ساختن فعاليت مرکز دوايی آن برای سه ماه.

ج- در صورت تکرار، دادن

(۷۶) المادة (۱۸۰۰) القاضي وكيل من قبل السلطان بإجراء المحاكمة والحكم. [مجلة الأحكام العدلية (ص: ۳٦۷] الناشر: نور محمد، كارخانه تجارتِ كتب، آرام باغ، كراتشي.

- قال الزيلعي: وليس في التعزير شيء مقدر. وإنما هو مفوض إلى رأي الإمام على ما تقتضي جنايتهم، فإن العقوبة فيه تختلف باختلاف الجناية، فينبغي أن يبلغ غاية التعزير في الكبيرة .[الدر المختار وحاشية ابن عابدين (رد المحتار) (٤/ ٦٢] الناشر: دار الفكر-بيروت.

- التعزير (ليس فيه تقدير بل هو مفوض إلى رأي القاضي) وعليه مشايخنا زيلعي لأن المقصود منه الزجر، وأحوال الناس فيه مختلفة الدر المختار وحاشية ابن عابدين [رد المحتار) (ج ٤ص ٦٢] الناشر: دار الكتب العلمية.

- وظاهره أنه ليس مفوضا إلى رأي القاضي وأنه ليس للقاضي التعزير بغير المناسب المستحق لكن مختار السرخسي أنه ليس فيه تقدير بل هو مفوض إلى رأي القاضي لأن المقصود منه الزجر وأحوال الناس مختلفة فتفوض إلى رأي القاضي .[مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر - العلمية ج ۲ص ۳۷۲]الناشر: دار الكتب العلمية.

ته د دې مادې د (۱) فقرې دوهم جزء کې د درج شوې سزا دوه چنده سزا ورکول.

(۲) که ګمرک ته په رارسېدلې محمولـه کې داسې درملیز اقلام او روغتیایي محصولات ومونډل شي چې سندونه یې موجود نه وي اړوند توکي، د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل کېږي او متخلف ته د دې قانون په درویشتمه ماده کې پر ذکر شویو سزاګانو سربېره د محکمې په حکم علنې سزا هم ورکول کېږي.(۷۷)

(۳) که د درملو او روغتیایي محصولاتو توریدوونکی شرکت د هغو درملو او روغتیایي محصولاتو په تورید او بازار ته په وړاندې کولو لاس پورې کړي چې د عامې روغتیا او کرنې په وزارتونو کې یې د ثبت مرحله نه وي تکمیل شوې، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې

سزای دو چند سزای مندرج جزء دوم فقرۀ (۱) این ماده به متخلف مذکور.

(۲) هرگاه در محمولۀ رسیده به گمرک، اقلام دوایی و محصولات صحی‌ای پیدا شود که اسناد آن موجود نباشد، مواد مربوط مطابق با احکام این قانون از بین برده می‌شود و به متخلف علاوه از سزاهای مذکور در مادۀ بیست و سوم این قانون به حکم محکمه سزای علنی نیز برایش داده می‌شود.(۷۷)

(۳) هرگاه شرکت توریدکنندۀ ادویه و محصولات صحی به تورید و عرضۀ ادویه و محصولات صحی‌ای به بازار اقدام کند که مرحلۀ ثبت آن در وزارت‌های صحت عامه و زراعت تکمیل نشده باشد مطابق با احکام این قانون سزای تعزیری ذیل

(۷۷) المرجع السابق.

تعزيري سزا ورکول کېږي:[۷۸]

الف- په لومړي ځل متخلف ته په قهرجنو الفاظو توصيه کول او ورځخه د دې غير قانوني فعاليت د بيا نه کولو تعهد په ليکلي بڼه اخيستل.

ب- په دوهم ځل بې د يوې مياشتې لپاره، د درملنيز مرکز فعاليت ځنډول.

ج- د تکرار په صورت کې اړوند وارد شوي اقلام يې د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل.

(۴) که د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو توريدوونکی شرکت په خپلو معياري ګودامونو کې قرنطين شوي توکي د عامې روغتيا يا کرنې وزارت د کيفيت د کنټرول لابراتوار د پايلو له رارسېدو نه مخکې له خپلو ګودامونو څخه وباسي او يايي وپلوري، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزيري سزا ورکول کېږي:[۷۹]

الف- په لومړي ځل د متخلف اړوند

برايش داده می‌شود:[۷۸]

الف- بار اول، توصيه به متخلف با الفاظ قهرآميز و اخذ تعهد عدم انجام دادن مجدد این فعاليت غيرقانونی به طور کتبی از آن.

ب- بار دوم، متوقف ساختن فعاليت مرکز دوايی آن برای يک ماه.

ج- در صورت تکرار، مطابق با احکام اين قانون از بين بردن اقلام وارد شدۀ مربوط آن.

(۴) هرگاه شرکت توريدکنندۀ مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی مواد قرنطين شده در گدام‌های معياری خويش را قبل از رسيدن نتايج لابراتوار کنترول کيفيت وزارت‌های صحت عامه و زراعت از گدام‌های خود خارج کند و يا آنرا به فروش برساند، مطابق با احکام اين قانون سزای تعزيری ذيل برايش داده می‌شود:[۷۹]

الف- بار اول، جمع‌آوری اقلام

(۷۸) المرجع السابق.
(۷۹) المرجع السابق.

پلورل شوي اقلام له مارکيټ څخه راټولول او د دې قانون له حکمونو سره سم يې له منځه وړل.

ب- په دوهم ځل يې د يوې مياشتې لپاره، د درملیز مرکز فعالیت ځنډول.

ج- د تکرار په صورت کې يې د تل لپاره، د درملیز مرکز فعالیت بندول.

(۵) که د درملو توريدوونکی شرکت، افغانستان ته له مخکنې مهال ويش سره سم د هغو ارفان درملو په واردولو اقدام ونه کړي چې د عامې روغتيا وزارت له خوا ورته د توريد سپارښتنه شوې وي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزيري سزا ورکول کېږي:[۸۰]

الف- په لومړي ځل يې، فعالیت د يوې مياشتې لپاره ځنډول.

ب- د تکرار په صورت کې، د تېرې سزا دوه چنده ورکول.

(٦) که د درملو توريدوونکی شرکت د عامې روغتيا اوکرنې په وزارتونو کې فروخته شدهٔ مربوط به متخلف از ماركيت و مطابق با احكام اين قانون از بين بردن آن.

ب- بار دوم، متوقف ساختن فعالیت مرکز دوایی آن برای یک ماه.

ج- در صورت تكرار، منع فعالیت مرکز دوایی آن برای دائم.

(۵) هرگاه شرکت توريدكنندهٔ ادويه، مطابق با تقسيم‌اوقات قبلی به وارد كردن ادويهٔ ارفان به افغانستان اقدام نكند كه از طرف وزارت صحت عامه به آن سفارش توريد داده شده باشد، مطابق با احكام اين قانون سزای تعزيری ذيل برايش داده می‌شود:[۸۰]

الف- بار اول، متوقف ساختن فعالیت آن برای یک ماه.

ب- در صورت تكرار، دادن دو چند سزای گذشته.

(٦) هرگاه شركت توريدكنندهٔ ادويه ٪۷۰ پروفورمهٔ ثبت شده در

(۸۰) المرجع السابق.

د ثبت شوې پروفورمې ٪۷۰ د پروفورمې د تعیین شوي عمر په جریان کې وارد نه کړي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تأدیبي سزا ورکول کېږي:(۸۱)

الف- په لومړي ځل د یو کال لپاره یاد شرکت د همغه قلم درملو له ثبت څخه محرومول.

ب- په دوهم ځل یې د دوو کلونو لپاره د همغه قلم درملو له ثبت څخه محرومول.

ج- په دریم ځل یې د همغه قلم درملو د ثبت تصدیق پاڼه لغوه کول.

(۷) که د درملو توریدوونکی شرکت په پرچون پلورونکو درملتونونو باندې درمل وپلوري، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تأدیبي سزا ورکول کېږي:(۸۲)

الف- په لومړي ځل د یاد شرکت فعالیت د یوې اونۍ لپاره ځنډول.

ب- په دوهم ځل یې فعالیت د یوې

وزارت‌های صحت عامه و زراعت را در جریان عمر تعیین شدهٔ پروفورمه وارد نکند، مطابق با احکام این قانون سزای تأدیبی ذیل برایش داده می‌شود:(۸۱)

الف- بار اول، محروم ساختن شرکت مذکور از ثبت همان قلم ادویه برای یک سال.

ب- بار دوم، محروم ساختن آن از ثبت همان قلم ادویه برای دو سال.

ج- بار سوم، لغو تصدیق‌نامهٔ ثبت همان قلم ادویه آن.

(۷) هرگاه شرکت توریدکنندهٔ ادویه، ادویه را بر دواخانه‌های پرچون فروش به فروش برساند، مطابق با احکام این قانون سزای تأدیبی ذیل برایش داده می‌شود:(۸۲)

الف- بار اول، متوقف ساختن فعالیت شرکت مذکور برای یک هفته.

ب- بار دوم، متوقف ساختن فعالیت

(۸۱) المرجع السابق.
(۸۲) المرجع السابق.

میاشتې لپاره ځنډول.

ج- د تکرار په صورت کې د وروستۍ سزا دوه چنده سزا ورکول.

(۹) کـــه د درملـــو او روغتیـــایي محصـــولاتو توریـــدي شـــرکت، پـــه انحصـــاري ډول درمـــل او روغتیـــایي محصولات خپلـــو اړونـــدو او عمـــده درملتونونو ته ووېشي او یا څو مشخصو افرادو او مراجعو ته یې داســې توزیــع کړي وي چــې خلــک، درملــو او روغتیایي محصولاتو ته لاسرسی پیدا نه کړي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزیري سزا ورکول کېږي:(۸۳)

الف- که خپلــو اړونــدو او عمــده درملتونونو او یا څو مشخصو افرادو او مراجعو ته یــې درمــل او روغتیــایي محصولات وېشلي وو، په لومړي ځــل دې د توریدوونکي شرکت فعالیــت د یوې اونۍ لپاره وځنډول شي.

ب- په دوهم ځل دې د توریــدوونکي شرکت فعالیت د یوې میاشــتې لپــاره آن برای یک ماه.

ج- در صورت تکرار، دادن ســزای دو چند سزای اخیر.

(۹) هرگاه شرکت توریدی ادویــه و محصـــولات صـــحی، ادویـــه و محصولات صحی را طور انحصاری به دواخانه‌های مربوط به خود و عمده توزیع نماید و یا آنرا به چند فــرد و مرجع مشخص طوری توزیع کــرده باشد که مردم به ادویه و محصولات صحی دسترسی پیدا نکنند، مطابق با احکام این قانون سزای تعزیری ذیــل برایش داده می‌شود:(۸۳)

الف- اگر ادویه و محصولات صحی را به دواخانه‌های مربوط به خــود و عمده و یا چند فرد و مرجع مشخص توزیع کرده بود، بار اول، فعالیــت شرکت توریدکننده برای یک هفتــه متوقف شود.

ب- بــار دوم، فعالیــت شــرکت توریدکننــده بــرای یــک مــاه

(۸۳) المرجع السابق.

وځنډول شي.

ج - د تکرار په صورت کې دې وروستۍ سزا دوه چنده ورکول شي.

(۱۰) که د درملو او روغتیايي محصولاتو توليدي کارخونه، توريدي شرکت، عمده پلورنځي او درملتونونه د وارد شويو درملو او روغتیايي محصولاتو د توزيع لپاره ډاکټرانو ته د ګټې په موخه فيصدي او يا نور امتيازات ورکوي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزيري سزا ورکول کېږي:(۸۴)

الف- په لومړي ځل دې د توليدي کارخونې، واردوونکي شرکت، عمده پلورنځي او درملتون فعاليت د يوې مياشتې لپاره وځنډول شي.

ب- په دوهم ځل دې د توليدي کارخونې، واردوونکي شرکت، عمده پلورنځي او درملتون فعاليت د درېيو مياشتو لپاره وځنډول شي.

ج- په دربيم ځل دې د توليدي

متوقف شود.

ج- در صورت تکرار، دو چند سزای اخير برايش داده شود.

(۱۰) هرگاه کارخانه‌های توليدی، شرکت توريدی، عمده فروشی‌های ادويه و محصولات صحی و دواخانه‌ها جهت توزيع ادويه و محصولات صحی وارد شده به هدف منفعت، به داکتران فيصدی يا ديگر امتيازات می‌دهند، مطابق با احکام اين قانون سزای تعزيری ذيل به آنها داده می‌شود:(۸۴)

الف- بار اول، فعاليت کارخانهٔ توليدی، شرکت واردکننده، عمده فروشی و دواخانه برای يک ماه متوقف شود.

ب- بار دوم، فعاليت کارخانهٔ توليدی، شرکت واردکننده، عمده فروشی و دواخانه برای سه ماه متوقف شود.

ج- بار سوم، به مسئول کارخانهٔ

(٨٤) المرجع السابق.

کـــارخونې، واردوونکـــي شـــرکت، عمده پلورنځي او درملتون مسئول تـــه دې میاشتې حبس ورکول شي.

د- د بیا تکرار په صـــورت کـــې دې وروستی سزا دوه چنده ورکول شي.

(۱۱) که یو ډاکټـــر لـــه واردوونکـــو تولیدي کارخونو، شـــرکتونو، عمـــده پلورنځیو او درملتونونو څخه فیصدي او یا نور امتیازات واخلي، د دې قانون لـــه حکمونو سره سم لاندې تعزیري ســـزا ورکول کېږي:(۸۵)

الف- په لومړي ځل ورځخه په لیکلـــې بڼه د بیا نه کولو تعهد اخیستل، کتنځای او روغتیایي فعالیت یې د یوې میاشـــتې لپاره ځنډول.

ب- پـــــه دوهـــــم ځـــــل یـــــې کتنځای او روغتیایي فعالیت د درېیـــو میاشتو لپاره ځنډول او یاده موضـــوع د لازمو رسمي کړنو لپاره د عامې روغتیـــا وزارت ته لېږل.

ج- په دریم ځل یې د فعالیت جواز، د تولیـــدی، شـــرکت واردکننـــده، عمـــده فروشـــی و دواخانـــه، ســـه ماه حبس داده شود.

د- در صورت تکرار مجدد، دو چند سزای اخیر به آنها داده شود.

(۱۱) هرگاه داکتری از کارخانه‌های تولیدی، شرکت‌ها، عمده فروشی‌ها و دواخانه‌های واردکننده، فیصدی یـــا دیگر امتیازات اخذ کند، مطابق بـــا احکام این قانون سزای تعزیری ذیـــل برایش داده می‌شود:(۸۵)

الف- بار اول، اخذ تعهد عدم انجام دادن مجدد، به طور کتبـــی از وی و متوقف ساختن معاینه‌خانه و فعالیـــت صحی وی برای یک ماه.

ب- بـــار دوم، متوقـــف ســـاختن معاینه‌خانه و فعالیت صحی وی برای سه ماه و ارسال موضـــوع مـــذکور جهت اجراآت رسمی لازم به وزارت صحت عامه.

ج- بار سوم، سلب جواز فعالیت از

(۸۵) المرجع السابق.

عامې روغتيا وزارت له اړخه ســلبول او د روغتيا په برخه کې له کار کولو څخه د تل لپاره منع کول.

(۱۲) که د خوراکي توکو او درملیــزو تأسیساتو جواز لرونکــي، د خــوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصــولاتو د لېږد لپاره له غیر معیاري لېږد وســایلو څخه ګټه اخلــي او پــه غیرمعیــاري زېرمتونونو کې یې ساتي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزیري ســزا ورکول کېږي:(۸۶)

الف- په لومړي ځل ورځخه د بیا نــه کولو تعهد په لیکلې بڼه اخیستل.

ب- په دوهم ځل یې فعالیــت د یــوې میاشتې لپاره ځنډول.

ج- د بیا تکرار په صورت کــې ورتــه وروستی سزا دوه چنده ورکول.

(۱۳) کــه افــراد لــه جوازلیــک پرته د خــوراکي توکــو، درملــو او روغتیایي محصولاتو د لېــږد لپــاره د غیر معیاري لېږد وسایلو څخه ګټه اخلي

طرف وزارت صحت عامه و منــع از کار کردن در بخش صــحت بــرای دائم.

(۱۲) هرگــاه دارنــدگان جــواز تأسیسات مواد غذایی و دوایی، برای انتقــال مــواد غــذایی، ادویــه و محصولات صحی از وســایط نقلیــهٔ غیرمعیاری استفاده می‌کنند و آنرا در ذخایر غیرمعیاری نگهداری می‌نمایند، مطابق احکام این قانون سزای تعزیری ذیل به آنها داده می‌شود:(۸۶)

الف- بار اول، اخذ تعهد عدم انجام دادن مجدد، به طور کتبی از آنها.

ب- بار دوم، متوقف ساختن فعالیت آنها برای یک ماه.

ج- در صورت تکرار مجــدد، دادن دو چند سزای اخیر به آنها.

(۱۳) هرگــاه افــراد، بــدون از جوازنامه، جهت انتقال مواد غــذایی، ادویه و محصولات صحی از وسایط نقلیهٔ غیرمعیاری استفاده می‌کننــد و

(۸۶) المرجع السابق.

او په غير معياري زېرمتونونو کې يې ساتي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزيري سزا ورکول کېږي:(۸۷)

الف- په لومړي ځل يې توکي له منځه وړل.

ب- په دوهم ځل د يادو توکو پر له منځه وړلو سربېره متخلف ته يوه مياشت حبس ورکول.

ج- د بيا تکرار په صورت کې ورته وروستۍ سزا دوه چنده ورکول.

(۱۴) که ترانسپورتي شرکتونه او يا افراد د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو هغه محمولې افغانستان ته واردوي چې د سوداګرۍ رسمي جوازليک او همدارنګه د عامې روغتيا او کرنې له وزارتونو څخه د خوراکي توکو، درملو او روغتيايي محصولاتو د واردولو اجازه‌ليک ونه لري، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزيري سزا ورکول کېږي:(۸۸)

آنرا در ذخاير غيرمعياری نگهداری می‌نمايند، مطابق با احکام اين قانون سزای تعزيری ذيل به آنها داده می‌شود:(۸۷)

الف- بار اول، از بين بردن مواد آنها.

ب- بار دوم، برعلاوه از بين بردن مواد مذکور، دادن يک ماه حبس به متخلف.

ج- در صورت تکرار مجدد، دادن دو چند سزای اخير به آنها.

(۱۴) هرگاه شرکت‌های ترانسپورتی و يا افراد، محموله‌های مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی را به افغانستان وارد می‌کنند که جوازنامۀ رسمی تجارت و همچنين اجازه‌نامۀ وارد کردن مواد غذايی، ادويه و محصولات صحی را از وزارت‌های صحت عامه و زراعت نداشته باشند، مطابق با احکام اين قانون سزای تعزيری ذيل به آنها داده می‌شود:(۸۸)

(۸۷) المرجع السابق.
(۸۸) المرجع السابق.

الف- په لومړي ځل يې توکي له منځـــه وړل او په ياد قاچاق کې ښکېل موټر ته د يوې مياشتې توقف ورکول.

ب- په دوهم ځل يې د دې فقرې پـــه الف جزء کې پر ذکـــر شـــوې ســـزا ورکولو سربېره د ترانسپورتي شـــرکت مسئول ته د يوې مياشتې حبس ورکول.

ج- په درېيم ځل يې د دې فقـــرې پـــه ب جزء کې پر ذکـــر شـــوي حـــبس ورکولو سربېره د ترانسپورتي شـــرکت موټر له کار څخه منع کول.

(۱۵) که د هوايي ډګرونو او د طيارې کارکوونکي (پيلوټ، انجنير او خدمه) د سوداګريزو موخو لپـــاره خـــوراکي توکي، درمل او روغتيايي محصـــولات وارد کړي، د دې قانون لـــه حکمونـــو ســـره ســـم لانـــدې تعزيـــري ســـزا ورکول کېږي:(۸۹)

الف - په لومړي ځل ورځخه د بيا نـــه کولو تعهد په ليکلې بڼه اخيستل.

ب - په دوهم ځل يې د دې قانون لـــه

الف- بار اول، از بين بردن مواد آنها و دادن يک ماه توقف به موتر دخيل در قاچاق مذکور.

ب- بار دوم، علاوه بر دادن ســـزای مذکور در جزء الف اين فقره، دادن يـــک مـــاه حـــبس بـــه مســـئول شرکت ترانسپورتی.

ج- بـــار ســـوم، عـــلاوه بـــر دادن حـــبس مـــذکور در جـــزء ب اين فقـــره، منـــع مـــوتر شـــرکت ترانسپورتی از کار.

(۱۵) هرگاه کارکنان ميـــدان‌هـــای هوايی و طياره‌ها(پيلوت، انجنيـــر و خدمـــه) مـــواد غـــذايی، ادويـــه و محصولات صحی را برای اهـــداف تجارتی وارد کنند، مطابق با احکـــام اين قانون سزای تعزيری ذيل به آنهـــا داده می‌شود:(۸۹)

الف- بار اول، اخذ تعهد عدم انجام دادن مجدد، به طور کتبی از آنها.

ب- بـــار دوم، مطـــابق بـــا

(۸۹) المرجع السابق.

حکمونو سره سم یاد توکي له منځه وړل.

ج – د بیا تکرار په صورت کې، په یو کال حبس محکومېدل.

(۱۶) که د روغتیایي خدمتونو وړاندې کوونکې داخلي او نړیواله مؤسسه، د دې قانون د نولسمې مادې په اړوندو فقرو کې له راغلو حکمونو څخه سرغړونه وکړي، د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزیري سزا ورکول کېږي:

الف– په لومړي ځل ورته لیکلی اخطار.

ب– په دوهم ځل یې درمل او روغتیایي محصولات له منځه وړل.

ج– د تکرار په صورت کې یې د فعالیت جواز لغوه کول.

(۱۷) که یو شخص د دودیز طب ترنامه لاندې د یوویشتمې مادې له حکمونو څخه سرغړونه وکړي، اړوند توکي دې له منځه یوړل شي او سرغړوونکی دې محکمې ته معرفي شي.

احکام این قانون از بین بردن مواد مذکور آنها.

ج– در صورت تکرار مجدد، محکوم شدن به یک سال حبس.

(۱۶) هرگاه مؤسسهٔ داخلی و بین‌المللی ارائه‌کنندهٔ خدمات صحی از احکام مندرج فقره‌های مربوط به مادهٔ نزدهم این قانون تخلف ورزد، مطابق با احکام این قانون سزای تعزیری ذیل برایش داده می‌شود:

الف– بار اول، اخطار کتبی به آن.

ب– بار دوم، از بین بردن ادویه و محصولات صحی آن.

ج– در صورت تکرار، لغو جواز فعالیت آن.

(۱۷) هرگاه شخصی تحت نام طب سنتی از احکام مادهٔ بیست و یکم تخلف ورزد، مواد مربوط از بین برده شود و متخلف به محکمه معرفی گردد.

(۱۸) د ممنوعه خوراکي توکو، درملو او روغتیایي محصولاتو قاچاق کوونکو ته د دې قانون له حکمونو سره سم لاندې تعزیري سزا ورکول کېږي:

الف- یاد توکي، درمل او روغتیایي محصولات، د دې قانون له حکمونو سره سم له منځه وړل.

ب- قاچاق کوونکي په نهه دېرش دُرو او دوه کاله حبس محکومول.

ج- په یاد قاچاق کې ښکېل موټر ته دري میاشتې توقف ورکول.

(۱۹) که د امارتي ادارو مسئولین، کارکوونکي او نور ټول هغه اشخاص چې په یو ډول امارتي ادارو سره تړاو ولري، او په قاچاق کې له قاچاق کوونکي سره مرسته او یا لارښوونه وکړي، له اثباتیه دلایلو موندلو وروسته له وظیفو څخه منفک او د قاچاق کوونکي په سزاګانو محکومېږي.(۹۰)

(۱۸) به قاچاقچیان مواد غذایی، ادویه و محصولات صحی ممنوعه، مطابق با احکام این قانون سزای تعزیری ذیل داده می‌شود:

الف- مطابق با احکام این قانون، از بین بردن مواد، ادویه و محصولات صحی مذکور.

ب- محکوم کردن قاچاقچیان به سی و نه دُره و دو سال حبس.

ج- دادن سه ماه توقف به موتر دخیل در قاچاق مذکور.

(۱۹) هرگاه مسئولین، کارکنان ادارات امارتی و تمام اشخاصی که به نحوی با ادارات امارتی پیوند داشته باشند و با قاچاقچیان در قاچاق همکاری و یا رهنمایی کنند، بعد از دریافت دلایل اثباتیه از وظایف منفک و به سزاهای قاچاقچیان، محکوم می‌شوند.(۹۰)

(۹۰) المرجع السابق.

څلورم باب
متفرقه حکمونه
د کاري هيئت ايجاد، ترکيب او اړوند حکمونه

پنځه ويشتمه ماده:

(۱) د دې قانون د حکمونو د تعقيب او ښه تطبيق په موخه دې، د لوړې سطحې هيئت په لاندې ترکيب ايجاد شي:[۹۱]

۱- د عامې روغتيا د وزارت سرپرست وزير، د هيئت د رئيس په توګه.

۲- د عامې روغتيا وزارت د خورو او درملو معين، د غړي په توګه.

۳- د مالیې وزارت معين، د غړي په

باب چهارم
احکام متفرقه
ایجاد، ترکیب و احکام مربوط به هیئت کاری

مادۀ بیست و پنجم:

(۱) به منظور تعقیب و تطبیق بهتر احکام این قانون، هیئت به سطح عالی به ترکیب ذیل ایجاد شود:[۹۱]

۱- سرپرست وزیر وزارت صحت عامه، به حیث رئیس هیئت.

۲- معین غذا و ادویۀ وزارت صحت عامه، به حیث عضو.

۳- معین وزارت مالیه، به حیث

(۹۱) - أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

- لما كان الملك لا يستطيع إقامة هذه المصالح كلها بنفسه وجب أن يكون له بإزاء كل حاجة أعوان ، ومن شرط الأعوان الأمانة والقدرة على إقامة ما أمروا به وانقيادهم للملك والنصح له ظاهرا أو باطنا [حجة الله البالغة ج ۱ص ۹۸]داراحياء علوم الدين.

- وليس للأعوان حصر في عدد لكنه يدور على دوران حاجات المدينة، فربما تقع الحاجة إلى اتخاذ عونين في حاجة، وربما كفا عون لحاجتين .[حجة الله البالغة ج۱ص ۹۶] الناشر: دار الجيل، بيروت – لبنان.

توګه.

۴- د کورنيو چارو وزارت معين، د غړي په توګه.

۵- د دفاع وزارت معين، د غړي په توګه.

٦- د صنعت او سوداګرۍ وزارت معين، د غړي په توګه.

۷- د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت معين، د غړي په توګه.

۸- د کرنې وزارت معين، د غړي په توګه.

۹- د استخباراتو لوی رياست معاون، د غړي په توګه.

۱۰- د چارو اداري لوی رياست اړوند د بناروالیو د انسجام لوی رياست معاون، د غړي په توګه.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د مندرج هيئت د دارالانشاء چارې د عامې روغتيا وزارت د خوړو او درملو معينيت پر غاړه دي.(۹۲)

عضو.

۴- معين وزارت امور داخله، به حيث عضو.

۵- معين وزارت دفاع، به حيث عضو.

٦- معين وزارت صنعت و تجارت، به حيث عضو.

۷- معين وزارت اطلاعات و فرهنگ، به حيث عضو.

۸- معين وزارت زراعت، به حيث عضو.

۹- معاون رياست عمومی استخبارات، به حيث عضو.

۱۰- معاون رياست عمومی انسجام شاروالی‌های مربوط رياست عمومی ادارۀ امور، به حيث عضو.

(۲) امور دارالانشای هيئت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده بر عهدۀ معينيت غذا و ادويۀ وزارت صحت عامه می‌باشد.(۹۲)

(۹۲) وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

(۳) د دې مـــادې پـــه (۱) فقـــره کې، مندرج هیئت، د ریاست الوزراء د اداري مرستیال تر څارنې لاندې فعالیت کوي.[۹۳]

(۳) هیئت مندرج فقرۀ (۱) این ماده، تحـــت نظـــارت معـــاون اداری ریاســـت الـــوزراء، فعالیـــت می‌کند.[۹۳]

د جوازلیک له اعتبار څخه اطمینان حاصلول

حصـــول اطمینـــان از اعتبـــار جوازنامه

شپږ ویشتمه ماده:

مادۀ بیست و ششم:

(۱) د عـــامې روغتیـــا او کرنـــې وزارتونه مکلف دي چـــې د اړونـــدو ادارو ترمنځ ارتبـــاطي نظـــام رامنځتـــه کړي.[۹۴]

(۱) وزارت‌هـــای صـــحت عامـــه و زراعت مکلف اند که میـــان ادارات مربوط، نظـــام ارتبـــاطی را ایجـــاد کنند.[۹۴]

(۲) د سندونو له جعل او تزویر څخه د مخنیوي په موخه ټول ګمرکي مسئولین او اړوندې اداري مکلفې دي چې د دې مادې په (۱) فقره کې د ذکـــر شـــوي ارتباطي نظام له لارې د عامې روغتیا لـــه وزارت څخـــه د صـــادر شـــویو

(۲) به منظور جلـــوگیری از جعـــل و تزویر اسناد، تمام مسئولین گمرکی و ادارات مربوط مکلـــف انـــد کـــه از طریق نظام ارتبـــاطی مـــذکور در فقرۀ (۱) این ماده، اطمینان خـــود را از اعتبـــار جوازنامـــه‌هـــای صـــادر

- أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، بشاور.

(۹۳) المرجع السابق.

(۹٤) المرجع السابق.

جوازليکونو او نورو اړوندو سندونو لـه اعتبار څخـه خپـل ډاډ تـر لاسـه کړي.(۹۵)

(۳) د عـامې روغتيـا او کرنـې وزارتونه مکلف دي چې د دې مادې په (۱) فقره کې ذکر شوی ارتباطي نظام د مالیې وزارت په مالي ملاتړ په راتلونکې کې الکترونيکي بڼې ته واړوي.(۹۶)

(۴) اړوندې اداري مکلفـې دي چـې د دې مادې په (۲) فقره کې له ذکـر شويو سندونو څخه د ډاډ لـه ترلاسـه کولو وروسته اړونـدو اقلامـو تـه، افغانسـتان تـه د واردولـو اجـازه ورکړي.(۹۷)

د خساړې نه جبران

اووه ويشتمه ماده:

که په رسمي او غيـر رسـمي لارو د قاچاقي خـوراکي توکـو، درملـو او روغتيايي محصولاتو د نيولو او توقف په

شـدۀ وزارت صـحت عامـه و سـاير اسـناد مربـوط حاصـل کنند.(۹۵)

(۳) وزارت‌هـای صـحت عامـه و زراعت مکلف اند که نظام ارتبـاطی مذکور در فقرۀ (۱) این ماده را بـه حمایت مالی وزارت مالیه، در آینـده به شکل الکترونیکی تبدیل کنند.(۹۶)

(۴) ادارات مربـوط مکلـف انـد کـه بعـد از حصـول اطمینـان از اسناد مـذکور در فقـرۀ (۲) ایـن ماده، بـه اقـلام مربـوط اجـازۀ وارد کـردن بـه افغانسـتان را بدهند.(۹۷)

عدم جبران خسارت

مادۀ بیست و هفتم:

هرگـاه در حالـت ضـبط و توقـف مـواد غـذایی، ادویـه و محصولات قاچاقی در راه‌های رسمی

(۹۵) المرجع السابق.
(۹۶) المرجع السابق.
(۹۷) المرجع السابق.

حالت کې، توکو يا وسايطو ته زيـــان ورسېږي، د مال څښتن د جبران دعوی نه شي کولای.(۹۸)

و غيررسمی به مواد و وسايط زيـــان برسد، صاحب مال دعوای جبران را کرده نمی‌تواند.(۹۸)

د توليدي درملو او خوراکي توکو اړوند حکمونه

احکام مربوط به ادويۀ و مـــواد غذايی توليدی

اته ويشتمه ماده:

مادۀ بيست و هشتم:

(۱) ټول درمـــل او خـــوراکي تـــوکي چې پـــه داخـــل د افغانســـتان کـــې توليدېږي، توليدوونکي مکلف دي چې پر خپلـــو توليـــداتو معيـــاري نښـــان ولګوي.(۹۹)

(۱) تمام ادويه و مواد غذايی‌ای کـــه در داخل افغانستان توليد می‌شـــود، توليدکنندگان مکلف انـــد کـــه بـــر توليدات خود نشان معياری نصـــب کنند.(۹۹)

---

(۹۸)- قال - رحمه الله - (ولو باع القاضي أو أمينه عبدا للغرماء وأخذ المال فضاع واستحق العبد لم يضمن) أي ضاع ثمن العبد في يد البائع وهو القاضي أو أمينه لم يضمن القاضي، ولا أمينه الثمن للمشتري؛ لأن أمين القاضي قائم مقام القاضي والقاضي قائم مقام الخليفة وكل واحد منهم لا يلزمه الضمان؛ لأنه لو لزمه الضمان لتقاعدوا عن قبول هذه الأمانة كي لا يلزمهم الضمان وتعطلت مصالح المسلمين.[تبيين الحقائق شرح كنز الدقائق وحاشية الشلبي (ج ٤ص ٢٠٤] الناشر: المطبعة الكبرى الأميرية - بولاق، القاهرة.

- " لأن أمين القاضي قائم مقام القاضي والقاضي مقام الإمام وكل واحد منهم لا يلحقه ضمان كي لا يتقاعد عن قبول هذه الأمانة فيضيع الحقوق .[الهداية في شرح بداية المبتدي (ج٣ص ١١٤] الناشر: دار احياء التراث العربي - بيروت – لبنان.

- ولو باع القاضي أو أمينه عبدًا للغرماء وأخذ المال فضاع واستحقّ العبد لم يضمن.[كنز الدقائق (ص: ٤٦٩] الناشر: دار البشائر الإسلامية، دار السراج.

(۹۹) وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

(۲) د درملـــو او خـــوراکي توکـــو تولیدوونکي مکلف دي چـــې د خپلـــو تولیداتو په معیاري نښان کـــې دې پـــه پښتو او دري ژبو لاندې ځانګړې درج کړي:

۱- د تولیدي درمل یا خوراکي تـــوکي نوم.

۲- د تولیدوونکي نوم او پته.

۳- د تولید او پای نېټه.

۴- د ترکیب اجزاء.

۵- د تولید د ساتلو طریقه.

٦- د بیچ(جوپه) او یا لاټ (مجموعه) شمېره او نور اړین معلومات.

د قاچاق کوونکو اړوند تعزیـــري حکمونه

نهه ویشتمه ماده:

(۱)که د قاچـــاق عمـــل د شـــبکې (منظمـــې ډلـــې) لـــه لارې وي، د شبکې (منظمې ډلې) مشـــر، پـــه دې قانون کـــې د درج شـــویو تعزیـــري سزاګانو، د زیاتې سزا په دوه برابره سزا

(۲) تولیدکننـــــدګان ادویـــــه و مواد غذایی مکلف اند که در نشـــان معیاری تولیدات خود، خصوصـــیات ذیل را به زبان‌های پشتو و دری درج کنند:

۱- نام ادویـــۀ یـــا مـــواد غـــذایی تولیدی.

۲- نام و آدرس تولیدکننده.

۳- تاریخ تولید و ختم.

۴- اجزای ترکیب.

۵- طریقۀ نگهداری تولید.

٦- شمارۀ بیچ (دفعـــه) و یـــا لات (مجموعه) و سایر معلومات ضروری.

احکام تعزیـــری مربـــوط بـــه قاچاقچیان

مادۀ بیست و نهم:

(۱) هرګـــاه عمـــل قاچـــاق از طریق شبکه (گروه مـــنظم) باشـــد، رهبر شبکه (گروه منظم) به ســـزای دو برابر بیشترین ســـزا از ســـزاهای منـــدرج ایـــن قـــانون، محکـــوم

محکومېږي.[۱۰۰]

(۲) هغو قاچاق کوونکو ته چې د نیولو پر مهال وسلهوال مقاومت وکړي او په پایله کې بې چاته هېڅ ډول زیان نه وي رسېدلی، د دې قانون له حکمونو سره سم، لاندې سزا ورکول کېږي:[۱۰۱]

الف- اړوند توکي بې له منځه وړل.

ب- له ۵ څخه تر ۱۰ کلونو پورې په حبس محکومېدل.

می‌شود.[۱۰۰]

(۲) قاچاقچیانی که حین دستگیری مقاومت مسلحانه کنند و در نتیجهٔ آن به شخصی هیچ‌گونه ضرر نرسیده باشد، مطابق با احکام این قانون سزای ذیل به آنها داده می‌شود:[۱۰۱]

الف- از بین بردن مواد مربوط آنها.

ب- محکوم شدن به حبس از ۵ الی ۱۰ سال.

(۱۰۰)-المادة (۱۸۰۰) القاضي وكيل من قبل السلطان بإجراء المحاكمة والحكم. [مجلة الأحكام العدلية (ص: ٣٦٧] الناشر: نور محمد، كارخانه تجارتِ كتب، آرام باغ، كراتشي.

- قال الزيلعي: وليس في التعزير شيء مقدر. وإنما هو مفوض إلى رأي الإمام على ما تقتضي جنايتهم، فإن العقوبة فيه تختلف باختلاف الجناية، فينبغي أن يبلغ غاية التعزير في الكبيرة .[الدر المختار وحاشية ابن عابدين (رد المحتار) (٤/ ٦٢] الناشر: دار الفكر-بيروت.

- التعزير (ليس فيه تقدير بل هو مفوض إلى رأي القاضي) وعليه مشايخنا زيلعي لأن المقصود منه الزجر، وأحوال الناس فيه مختلفة الدر المختار وحاشية ابن عابدين [رد المحتار) (ج ٤ص ٦٢] الناشر: دار الكتب العلمية.

- وظاهره أنه ليس مفوضا إلى رأي القاضي وأنه ليس للقاضي التعزير بغير المناسب المستحق لكن مختار السرخسي أنه ليس فيه تقدير بل هو مفوض إلى رأي القاضي لأن المقصود منه الزجر وأحوال الناس مختلفة فتفوض إلى رأي القاضي .[مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر - العلمية ج ٢ص ٣٧٢]الناشر: دار الكتب العلمية.

(۱۰۱) المرجع السابق .

په رسمي او غير رســـمي لارو د قاچاق د دوسيو ترتيب او لېږل

دېرشمه ماده:

د ګمرک اړوندې اداري مکلفـــې دي چې د (۷) کاري ورځو په جريان کې، په دې قانون کې د ياد شـــوېو قاچـــاق کوونکو او موټر چلوونکـــو دوســـيې ترتيب او اړوندې محکمې تـــه يـــې د پرېکړې کولو په موخه واستوي.[۱۰۲]

ترتیب و ارسال دوسیه‌های قاچاق در راه‌های رسمی و غیررسمی

مادۀ سی‌ام:

ادارات مربوط گمرک مکلف اند که دوسیه‌های قاچاقچیـــان و رانـــدگان مذکور در این قـــانون را در جریـــان (۷) روز کاری ترتیب و به منظـــور صدور فیصله بـــه محکمـــۀ مربـــوط ارسال کنند.[۱۰۲]

د اړوندو ادارو ترمنځ همغـــږي او همکاري

يو دېرشمه ماده:

(۱) هغه اړونـــدې اداري چـــې د دې قانون په رنا کې ورته وظيفـــې ســـپارل

هماهنگی و همکاری میان ادارات مربوط

مادۀ سی و یکم:

(۱) ادارات مربوطی که در روشـــنی این قانون به آنها وظایف سپرده شده،

(۱۰۲) وظاهر كلامهم هاهنا أن السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها، وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي.[البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١]الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

- أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ١٨٠٠ج ۶ ص: ٥٠] مكتبه حقانيه، بشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ٣ ص ١٨٩]الناشر: دارلقلم دمشق.

شوي، مکلفې دي چې په ممکنه وخت کې خپلې وظيفې ترسره کړي او د اړتيا په وخت کې دې له همکارو ادارو څخه مرسته وغواړي.(۱۰۳)

(۲) همکارې ادارې مکلفې دي چې د اړوندو ادارو د همکارۍ د غوښتنې په صورت کې له هغوی سره همکاري وکړي.(۱۰۴)

د طرزالعملونو تدوين

دوه دېرشمه ماده:

د عامې روغتيا وزارت کولای شي، د دې قانون د حکمونو د ښه تطبيق په منظور طرزالعملونه تدوين کړي.(۱۰۵)

مکلف اند که وظایف خود را در وقت ممکن انجام دهند و در صورت ضرورت از ادارات همکار کمک بخواهند.(۱۰۳)

(۲) ادارات همکار مکلف اند که در صورت تقاضای همکاری ادارات مربوط، با آنها همکاری کنند.(۱۰۴)

تدوين طرزالعمل‌ها

مادۀ سی و دوم:

وزارت صحت عامه می‌تواند، به منظور تطبيق بهتر احکام این قانون، طرزالعمل‌ها را تدوين کند.(۱۰۵)

---

(۱۰۳) المرجع السابق .

(۱۰٤) المرجع السابق .

(۱۰۵) أصل الحكم وإدارة الشئون ان يكون للسلطان لأنه صاحب الإمامة الكبرى و جميع من يعمل للعموم يكون وكيلا عنه- لكن الوكالة قد تكون بلا واسطة كان يقول السلطان لزيد وكلتك بالحكم بين الناس، ولآخر بجباية الاموال و حفظها، ولآخر بحفظ الثغور، ولآخر بادارة الامور السياسية، ولآخر بعقاب المجرمين ... وقد يكون بالواسطة كأن يقلد السلطان انسانا عملا ويفوض له العزل والنصب. [شرح المجلة لمحمد خالد الاتاسي، المادة ۱۸۰۰ج ۶ ص: ۵۰] مكتبه حقانيه، پشاور.

- ومنها: انه القى خطبة ذكر فيها مسئوليات وواجبات امرائه وعماله على البلاد والامصار. [ازالة الخفاء ج ۳ ص ۱۸۹] الناشر: دارلقلم دمشق.

- وصرح الإمام الزيلعي في شرح الكنز بأن للإمام ولاية عامة وله أن يتصرف في مصالح المسلمين . [البحر الرائق شرح كنز الدقائق ومنحة الخالق وتكملة الطوري (ج ٥ص ١١٤] الناشر: دار الكتاب الإسلامي.

تعديل يا لغوه

دري دېرشمه ماده:

د دې قانون د حکمونو تعديل يا لغوه، د تقنيني پراوونو له تېرولو وروسته، د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى حضور ته د توشېح لپاره وړاندې کېږي.[۱۰۶]

انفاذ او خپرول

څلور دېرشمه ماده:

دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ[۱۰۷] او په رسمي جريده کې دې خپور شي[۱۰۸] او نور هغه قوانين چې

تعديل يا لغو

مادۀ سی و سوم:

تعديل يا لغو احکام اين قانون بعد از طی مراحل تقنينی، جهت توشيح به حضور عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى ارائه می‌شود.[۱۰۶]

انفاذ و نشر

مادۀ سی و چهارم:

اين قانون از تاريخ توشيح نافذ[۱۰۷] و در جريدۀ رسمی نشر گردد[۱۰۸] و ساير قوانينی که از

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتارعلى الدرالمختار ج ۲ ص ۱۷۲]دارالفكر للطباعة والنشر. بيروت.

- وكل ما رأيت أن الله تعالى يصلح به أمر الرعية فافعله ولا تؤخره فإني أرجو لك بذلك أعظم الأجر وأفضل الثواب.[الخراج لأبي يوسف ج۱ ص ۲۰٤] الناشر: المكتبة الأزهرية للتراث.

(۱۰٦) المرجع السابق.

(۱۰۷) (قوله: أمر السلطان إنما ينفذ) أي: يتبع ولا تجوز مخالفته. (الدر المختار وحاشية ابن عابدين ج٥ ص ٤٢٢ الناشر: دار الفكر-بيروت).

-أن بعض المباحات قد تصير واجبات بأمر الحكام، لكونهم من أولي الأمر، وقد أمرنا بإطاعتهم أيضا. [فيض الباري على صحيح البخاري، ج٥ ص ۲٤۳، الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ۲ ص ۱۷۲]دار الفكر بيروت].

(۱۰۸) وأما الإعلان في الجرائد فلم تكن أوراق حوادث في عصر الفقهاء كما هو في زماننا فلا يوجد بحثٌ في الكتب الفقهية بشأن الإعلان بهذه الواسطة. ولكن الإعلان في زماننا بواسطة الأوراق المذكورة أيضًا جائزٌ. ولكن بما أنه ليس كل الناس يقرءون الجرائد ويعرفون قراءتها وبما أنه لا توجد جرائد في كل محل فيجب

د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعـــالی لهخوا تأیید یا توشبح شوې نهوي او یا له دې قانون ســـره مغـــایر وي، ملغـــی دي.(۱۰۹)

طرف عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی تأیید یا توشیح نشده باشد و یا با این قانون مغـــایر باشـــد، ملغـــی است.(۱۰۹)

الإعلان أيضًا بواسطة المنادي في مجامع الناس كما قال الفقهاء ...[درر الحكام شرح مجلة الأحكام ج ٢ ص ٢٤٩ الناشر: دار الجيل].

(١٠٩) أن من يعرض عليه القانون يأخذ منه أمراً باتباع قانون من قبله بأن يكتب أمره باتباعه . تقريرات الرافعي ضميمه حاشية ابن عابدين. ج: ١٦. ص: ٥٩٨. ط: دارلسلام. دمشق.

- قال في المعراج لأن طاعة الإمام فيما ليس بمعصية واجبة اه [حاشية رد المحتار على الدر المختار ج ٢ ص ١٧٢ . دار الفكر للطباعة والنشر. بيروت].

- مطلب هل يبقى النهي بعد موت السلطان؟ لكن هل يبقى النهي بعد موت السلطان الذي نهى بحيث لا يحتاج من بعده إلى نهي جديد أفتى في الخيرية بأنه لا بد من تجديد النهي ولا يستمر النهي بعده وبأنه إذا اختلف الخصمان في أنه منهي أو غير منهي فالقول للقاضي ما لم يثبت المحكوم عليه النهي وأطال في ذلك وأطاب فراجعه . وأما ما ذكره السيد الحموي أيضا من أنه قد علم من عادتهم يعني سلاطين ل عثمان نصرهم الرحمن من أنه إذا تولى سلطان عرض عليه قانون من قبله وأخذ أمره باتباعه فلا يفيد هنا لأن معناه أن يلتزم قانون أسلافه بأن يأمر بما أمروا به وينهي عما نهوا عنه ولا يلزم منه أنه إذا ولى قاضيا ولم ينهه عن سماع هذه الدعوى أن يصير قاضيه منهيا بمجرد ذلك وإنما يلزم منه أنه إذا ولاه ينهاه صريحا ليكون عاملا بما التزمه من القانون كما اشتهر أنه حين يوليه الآن يأمره في منشوره بالحكم بأصح أقوال المذهب كعادة من قبله وتمام الكلام على ذلك في كتابنا تنقيح الحامدية فراجعه وأطلنا الكلام عليه أيضا في كتابنا تنبيه الولاة والحكام[رد المختار على الدر المختار ج ٥ ص ٤٢٠ الناشر: دار الفكربيروت].

- أنهم صرحوا أن المباح في نفسه قد يصير حرامًا من حكم الأمير من جهة أن الله أمر بطاعتهم، فقال: {أطيعوا الله وأطيعوا الرسول وأولي الأمر منكم} فحينئذٍ لو رأى الأمير أن يمنع الناس عن أكل شيءٍ لمصلحةٍ بدت له، يجب عليهم أن لا يأكلوه، ويحرم عليهم. إلا أن تلك الحرمة تقتصر على مدة إمارته فقط، ولا يتجاوزها، فهي حرمةٌ مؤقتةٌ. ومن هذا الباب تحريم التمباك، فإنه قد نهى عنه بعض السلاطين، فاحفظه. [فيض الباري على صحيح البخاري ج ٢ ص ٤٠٨ الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان].

کلنی ګډون

په مرکز او ولایتونوکې: (۱۵۰۰) افغانۍ

د امارت مامورینو لپاره: (۲۵) سلنه تخفیف

د تصدیق په وړاندې کولو سره د زده کوونکو او محصلینو لپاره، نیمه بیه

په مرکز او ولایتونو کې د کتاب پلورنځیو لپاره د رسمي جریدې پلورنه له

ټاکلې بیې څخه، (۱۰) سلنه تخفیف

له هېواده بهر: (۲۰۰) آمریکایي ډالر

اشتراک سالانه

در مرکز و ولایات: (۱۵۰۰) افغانی

برای مامورین امارت: با (۲۵) فیصد تخفیف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

فروش جریده رسمی برای کتاب فروشی ها در مرکز و ولایات

با (۱۰) فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکایی

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

The Law on the Prevention of Smuggling of Foodstuffs, Medicine and Health Products

Date:16th AUGUST.2025
ISSUE NO:(1472)